

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy lóra ..... 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy lóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
Első sorra ..... 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Wystler sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, április 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérek: A tanítók.
Konverziók ideje. Irta: Sztamorai János.
Belgium a forradalom előtt.
A bécsi vigécek bajban.
Gyógyszerész-kamara.
Az angolok embertelensége a búr asszonyokkal szemben.
Szemere Miklós kitiltásáról.
Közvezélyné fogház.
Zola-regény az életből.
Aradi kereskedők köre.
Szemere — Bécsben.
Kárász Emil halála.
Tanítógyűlés.
Egy község lángokban.
A jeges ember.
Halálraítélt feleséggyilkos.

A tanítók.

Arad, április 11.

A német vaskancellár híres szállóigévé vált mondása, hogy a metzi szédáni győzelmeket nem a német hadvezérek, hanem a német iskolamesterek vívták ki, bizonyos tekintetből nézve nem túlzott. A mai állami berendezkedés mellett egyetlen társadalmi osztály sem teljesít fontosabb és a nemzet jövőjére oly életbevágó hivatást, mint a nemzet nap-szamosainak elnevezett tanítók.

És nálunk sokszorta jobban kellene megfontolásra venni Bismarck herceg elismerő szavait. Mert míg a művelt Nyugat államaiban csak a *nemzet kulturájának emelése*, a tudás áldásainak terjesztése s a nemzetközi versenyben sikeresebb

részvételre való előkészítés feladata a tanítóknak. nálunk első sorban a *nemzeti állam kiépítése*. Hogy azt a ragyogóan fényes perspektívát, melyet lánglelkű nagy államférfiaink genialitásuk ihletett perceiben megrajzoltak s messze időkre követendő példaként kitűztek, a praktikus kivitel révén valóra váltsák.

Mert abban a huszonegyezer néptanítóban rendkívül erős hadsereg áll a magyarság szolgálatában. Csak céltudatos, nagy terveket, egészen kidolgozott utasítást kell kezükbe adni, hogy annak értelmében cselekedhessenek.

Hosszu időkre ez kell, hogy a magyar kulturpolitika céljait képezze. Ennek felismerése jelenlegi kultuszminiszterünk, *Wlassics* Gyula nevéhez fűződik, valamint azon nevezetes reformok láncolata is, melyek gyors egymásutánban következve, a magyar kulturpolitika helyes irányban való rohanó gyorsasággal történő haladásáról tanuskodnak.

Wlassics miniszternek egy nagy előítélettel és a belőle támadott nagy tévedéssel kellett megküzdenie, mely évtizedek kitartó, szívós munkájában nyert megtestesülést s ugyászólván kardinális tételként képezte nemzeti kulturpolitikáinknak. A periferiák, a *nemzeteségi vidékek kulturális meghódítása*, mint államiságunk conditio sine qua non-ja, ez volt a nagy cél, melynek teljes erőnkől való szolgálata közben teljesen ignoráltunk egy másik, sokkalta fontosabbat: szinmagyarság rendszeres és általános kulturális nevelését.

Es előállott az anomália, hogy míg a nemzetiségi vidékeken egyre-másra épültek a modern iskolák és államosítottak a tengődő felekezeti, községi tanintézetek, a magyar vidékek a maguk erejére utalva régi elmaradottságukban leledztek.

Wlassics miniszter volt az, ki megkorrigálta a tévedést, mely tulajdonképpen abban állott, hogy egy elméleti tételnek csupán egyik ágát követte a tényleges megvalósítás, de a másiktól megfeledkezett a praxis. S e megjavított tétel, mely jelenlegi kulturpolitikánk alapját képezi, ez: *erősíteni a kultúra minden eszközével a fajmagyarság expansiv erejét*, melytől majdán a nemzetiségi vidékek visszafoglalását s a magyarság propagálását várhatjuk, de e mellett párhuzamosan emelni a hátramaradott nemzetiségek műveltségének színvonalát s bevonni őket a közös kultúra erejével a magyarság közvetlen közelségébe, hol aztán a nagy természet állandó rendje szerint assimiláltatnak erőszak nélkül és ellenkezés nélkül, úgy azonban, hogy féltve őrzött nemzeti sajátágaik, teszem azt, nyelvük és ősi kulturájuk, épen és sérthetetlenül fenmaradhasson.

Ez lévén az alapja mai kulturpolitikáinknak, e politika kivitelének ép oly céltudatosnak és vaskövetkezetességűnek kell lennie, mint a milyen szédületesen magas az elmélet, melyről széttekinthetünk távol jövő századok munkája s ennek eredményei fölött.

S e tekintetben szintén csak a legtel-

TÁRCA

Egy lóhalál.

Irta: Tömörkény István.

I.

A tejesasszony, a Mária néni, már napok óta egyre sűrűbb aggodalommal tekintett a lóra, bizonyos bársony nevezetűre. Ez a ló nem volt öreg állat, ellenben mindig jó és kitartó szolgálatu; most hat éve vették andrásnapi vásárkor, épen hatvanegy forintot. Nem is ez volt a neve, mert ráctól vették, az meg Jancsi néven nevezte, de mert a tejesasszony urának a neve is János, már mint Sütő János, hogy ne legyenek ketten egy néven, a lovat azontul Bársonynak hívták. Jo kis fekete mokány volt, nem bánta; a ló az új névhez hamarabb hozzászokik, mint az ember (ép ezért jutott e névváltoztatás ki neki s nem Sütő Jánosnak.)

A ló tehát megvolt hat esztendőn át a kis városzéli háznál és végezte azt a dolgát, a mire alkalmazták: huzta be a tejeskocsit a városba, meg vissza. Ezt igen terhes foglalkozásnak nem lehet mondani, vannak súlyosabb fajtájú munkák is. Azt lehetett volna hinni, hogy el lesz benne valami tíz esztendeig. De nem így történt. Betegséget kapott valahon-

nan, mert hiszen az előfordul, hogy a legjobb egészségek is hirtelen rosszra válnak. Mondani nem mondta ugyan, mert nem mondhatta, hanem az ételt többé nem kívánta, a vizet nem öhajtotta, az itatóvájuba csak belefujt s elfordította a fejét. A szeme nézése is egészen más volt és a kocsit elött bár igyekezett, de már nem haladt.

Abban a kenyérkereső kis életben, amelybe egyik forgó kerékül volt beékelve ez a ló, a betegség ijedelmeket támasztott. Hatvanegyforintró volt szó, az pedig akkor is nagy szó, ha van; még nagyobb, ha nincs. A tejesasszony óuslasodott, Sütő János is gondnak eresztett fejével végezte a dolgát a ház körül. Ez a Sütő egészen rendes ember volt, csak pénzt nem lehetett a kezébe adni, mert akkor elindult vele hazulról és eladolta. Többször voltak már ez alapon bajai, hogy kedvtelése nyomán elusztott a kenyérrel, ezt ő maga is száni s banni szokta, különben igen szorgalmatos, pénzt azonban nem szoktak a kezébe adni neki. A pénzzel az asszony bánik, dohányravalót is csak úgy kéztül adnak Sütőnek, mint kenyeret a gyermeknek szokás.

— Bele van állapodva a sorsába — vélték róla a szomszédok — és Sütő nem is tehetett egyebet, mert ha rajta áll, már régen eladolta volna a kis háznak mind a négy sarkát.

De bármint áll is a sor Sütő Jánossal, a

lovon ez nem segített. Elvezették az orvoshoz is. Szomorú azt nézni, mikor a beteg lovat vezetik. Az orvos csak ránézett és azt mondta: — Vigyétök. — Négy nap mulva már a kutyáké.

Persze nem olyan már ez az orvosfajta nép sem, mint a régi Kursmid. Csak így, ilyen könnyeden beszél. Másfelől azonban megint csak neki van igaza, mert negyednap délutánra már csakugyan semmiképpen sem bírtak a lóval. Ugyan Tót Kása Pál, a szomszéd, a táragyfű gyökerét ajánlotta hathatós orvosságnak, mit a ló fülébe kellene huzni, mely után a táragy kimegy a fejből. De a ló ekkor már nem sokat ért. Próbaképp itatni vezették, de nem kellett neki semmi. Szétnézett még egyszer, utoljára az udvarban, azzal lassan kiment a ház háta mögé a füre. Ott lefeküdt és mást nem csinált, csak éppen az egyik első lábát emelgette, mintha integetne Tóth Kása Pálnak:

— Elmehet kend, Tóth Kása Pál... elmehet kend a tudományával.

Mindenki sirt, aki csak látta. A ló intett még néhányat a lábával, aztán végignyújtotta a fejét, a fűvön s kimult. Ilyen a lóhalál.

Kint az utszélen játszottak a gyerekek. Valamely kofaasszony, aki kocsiján arra ment, egy marék cseresznyét dobott le nekik, mert a Sütőék legkisebb fiának, a vakarcsnak olyan szép szöke szeme van, hogy az ritkaság. Uj-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

jesebb elismeréssel szólhatunk kultuszminiszterünk működéséről. Ki merete volna még csak husz évvel ezelőtt is az akkori zilált állami népiskolaügy, terjeszkedő felekezeti és nemzetiségi reakció közepette azt remélni, hogy két évtized múltával elkövetkezik az idő, mikor olyan előrehaladott stádiumba lép az állami iskoláztatás, hogy képes lesz a fiugyermeket harmadik évtől egészen a katonasorig folytonosan nemzeti, vallás-erkölcsi és kulturális támogatásban, vezetésben részesíteni s azt a lelketlen nemzetiségi és munkás izgatók, fanatizáló s hivatásukat balul teljesítő papok mákonyától csak úgy, mint a nálunk a nép minden vagyonát, munkáját, igyekezetét elnyelő korcsma pálinkájától megmenteni.

Illő tehát, hogy megemlékezzünk annak az államférfinak érdemeiről, kinek ezt első sorban köszönhetjük!

(h—h.)

Konverzióink ideje.

Irta: Sztamorai János.

Arad, április 11.

Rövid néhány nap alatt mintha megváltozott volna minden. A nagyközönség, mely a napi szenzációkon kívül egyebek iránt nem érdeklődött, észrevétlenül másféle terelte figyelmét. — Dicséretére legyen mondva! A nagy és nem mindennapi gazdasági kérdés mikénti megvalósítása utóvégre is, nem lehet még a laikusnak sem mindegy, aki a napilapok hasábjain e kérdéssről megjelent referádkból legalább is megértett annyit, hogy az országot az eddigi 4 és fél százalékos rátáknak 4 százalékra való redukálása által jelentékeny kamattöbblet szabadíthat meg.

A konverzió tervét, mint azt mindannyian igen jól tudjuk, mélyreható gazdasági változások előzték meg. A majdnem egy évtized óta szüntelenül tartó s minden irányban észlelhető pangás hatása alatt megdermedt a gazdasági élet szervezete, kipusztult életerejének utolsó cseppje is és így az a további funkcióra képtelenné lett. A tőke kivonult eddigi aktív szerepköréből s olcsóbb, de biztosabb elhelyezést keres. A vállalatok munka hiányában beszüntetik vagy legalább is lényegesen redukálják üzemüket s képtelenek a munkanélküliek ezreit foglalkoztatni.

Mi természetesebb annál, hogy ily körülmények között a tőke egy közös medencében gyűlik össze, ahonnan azonban kivezető csatornát nem talál.

Mindenütt pénzhiány, melynek hatása alatt óriási mértékben emelkedik a kínálat, amit azonban a minimumra leszorult kereslet a legcsekélyebb mértékben sem tud ellensúlyozni. Így bomlott meg az egyensúly s ez eredményezte, hogy a tőke használati értéke eddig előttünk nem ismert alacsony fokra szállott alá.

Ime a konverzió tervének csirája. Irányadó körök elérkezettnek látták az időt arra, hogy az állam által eddig fizetett kamatlábat is arányosan mérsékeljék. És hogy igen helyesen oldották meg e fontos gazdasági kérdést, bizonyítja az, hogy az alig néhány hónapos terv, ma már a megvalósulás stádiumában van.

Sok szó esett erről, amíg a mai pontot elértük s előre látható volt, hogy e kérdés még hosszú ideig fogja a közvéleményt foglalkoztatni, aminek a magunk részéről csak örvendhetünk, mert ebben látjuk az új irány legbiztosabb jeleit.

Lehetetlen e helyen az e kérdésre vonatkozólag a képviselőházban már eddig elhangzott véleményeket mind bonckés alá venni, hisz ott a kérdést legapróbb porcikáig vitatják meg. Határozott ellenvéleményt azonban már most is lehet mondani, mert a kérdés egyes pontjaira vonatkozólag oly ferde nézetek hangzóttak el, amelyek a legsötétebb abszurdumnak beillenek. A legnagyobb tévedésben, úgy látszik, az ellenzék egyes vezérszónokai leledzettek, midőn korainak állítják a konverziót; szerintük várni kellett volna, amíg a viszonyok még kedvezőbbek lesznek. Várni kellene pedig azért, mert később magasabb árfolyam mellett sikerült volna a papirokat a pénzcsoportnak átadni. Ez állításukat arra alapítják, hogy a papirok (különösen pedig az állampapírok) árfolyama később még magasabbra fog emelkedni, ami alál a fenti cél könnyen elérhető volna.

Szép, de téves állítás! Aki figyelemmel kíséri a pénzpiac mikénti alakulását, az tudhatja, hogy a papírok árfolyamának egy bizonyos időn belül való hirtelen felszökése csak látszólagos volt s hogy ennek nem volt természetes alapja. Miután az Osztrák-Magyar Bank rátájának 3 és fél százalékra való leszállítása által a pénzintézetek is kénytelenek voltak a betét kamatlábat redukálni, a tőkének egy nem jelentéktelen része az értékpapírok felé gravitált. Ez eredményezte az árfolyamemelkedést s hogy ez csak ideig-óráig tartott, annak legerőteljesebb bizonyítéka az, hogy ma már végkép elsimultak az emelkedő tendencia hullámai. Kár volna tehát még most is várnunk.

Avagy nem merészség azt állítani, hogy

később a viszonyok javulni fognak. Igen, kell, hogy megváltozzanak, de egész más irányban. Vége kell hogy szakadjon az eddigi pangásnak, mely bénítólag hatott az üzleti világra. Hisz tudjuk nagyon jól, hogy a mai viszonyok tarthatatlanok, mert hosszú betegségnek halál a vége. A roskadozó gazdasági szervezetet új életre kell kelteni, ami pedig csak az által válik lehetségessé, hogy a tőkét újra átengedjük rendelkezésének.

Es ha kinyitjuk az eldugaszolt csatornákat és a tőkét levezetjük a most szinig megtelt medencéből, nem-e fog a pénz használati értéke újra lényegesen emelkedni? Igenis fog. Hát nagyon is tévedtek azok a t. bonatyák, a kik minden meggondolás nélkül szemrenányásokkal illetik a kormányt azért, mert a konverzióval siettek.

Kár volt az osztrákok irigykedésének tápot nyújtani. Ők voltak az elsők, kik gunyosan jegyezték meg, hogy számítás nélkül sietünk a konverzió keresztülvitelével. Es most a sikerrel ők vannak legjobban lefőzve.

Belgium a forradalom előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 11.

Tegnap este a brüsszeli Népháza előtt szabad ég alatt szociálista népgyűlés volt. A Népháza erkélyéről Dejuet és Delbastée szociálista képviselők nyugalomra intették a népet, a mit a gyűlés zajos tiltakozással fogadott. A munkásokat felszólították, tegyenek előkészületeket arra, hogy kedden megkezdhessék az általános sztrájkot.

A brüsszeli polgármester megtiltott minden tüntetést. A tilalom ellenére több tüntető csoport verődött össze és zeneszóval bejárta az utcákat. Az egyik csoport a Népházából jött. Mikor a Rue Madelaine-en a Magdolna-templom elé értek a tüntetők, bevették a templom ablakait. A városháztéren vad sipolást vittek véghez a tüntetők. Azután a boulevardok felé vették útjukat. A „Semleges zóna“ nevű városrészt, a melyben a királyi palota és a miniszteriumok vannak, sok rendőr, csendőr és hamarjában behívott polgárőr őrzi.

Brüsszel, április 11.

A Népháza előtt tartott népgyűlés után nagy népcsoportok járták be a várost minden irányban. Az egyik tüntető csoport Schaerbeek külvárosba akart menni, de a polgárőrség szu-

ság még ez időtájt a cseresznye, a gyerekek hát örültek neki, mert a gyermek hamar felejt és táncolva mondták a verset: Ujság hasamba, hideglelés pokolba... Tóth Kása Pál elhaladtában arra menvén, intette őket, hogy ne mondanák a verset, mert az nem jó. Nyilvános tény ugyanis, hogy e vers mondásakor hivatalosan megjelenik a Dromó, s aztán nem az ujság buvik a gyermekek hasába, hanem az ördög. De Tóth Kása beszédére mit sem hallgattak a gyermekek. Csak intettek feléje, mint jóelőbb a Bársony és azt sugták róla, összebujva:

— Inkább a lovat gyógyította volna kend mög.

II.

Pénz kellene, de honnan? A lóból nem maradt meg más, csak a bőre. De az sem sokat ér, mert egyszer (még fiatalabb korában, mikor az uraságnál szolgált) valahogy golyó érte s a timár az ilyen bőrt nem szereti. Mindenféle ki van arra találva, hogy a baj minél nagyobb legyen.

Váktóra bajos pénzt bajkurászni. Aki ismerős van a közeibe, az hiába írja a nevét a papírosra. Ha meg akadna olyan, akinek az írára csakugyan adnának a takarékbán, az meg nem írja le a nevét papírra, mert már megjárta vele egyszer s akkor a tintatartót tollastul az ablakon keresztül kivágta az utca közepére, mondván:

— Üssön beled a tüzes iszennylá fajtáddal együtt.

Hát úgy van. Jó szerencse, hogy abban a kávéházban, ahol a Mária néni hordta tejből él az a nép, aki kávéházi kosztra szorul, a cukrászt érdekelte a sors. Szerette a lovat, mert az a cukrászsággal velejár. Vannak így a mesterségek. Lám a borbély, bár szintén habbal dolgozik, a vadászatot kedveli, ellenben a korcs városok gazdálkodók. Továbbá jól mondta azt Daudet, hogy minden író leginkább villatulanos szeretne lenni, de még sem az írók lesznek azok, hanem a posztokereskedők.

Állapodjunk meg abban, hogy mindenféle mesterségnek meg vannak a maga szenvedélyei és még hajnyírás tekintetében is különbözik a csizmadia a kovácstól. Hasonlóképp csoportosulnak az erények foglalkozás szerint. Bátor és merész a kovács, ellenben meggondolt a szűrszabó, notás a csizmadia, hallgatag az ács. A cukrász pedig szelid. Ő mindig fehérritliben jár, fehér cukorral, liszttel, édes-ségekkal, lágy puha dolgokkal foglalkozik, ez onnan van. Így történt aztán, hogy a cukrászt érdekelte a sors, hogy ad ő kölcsönbe pénzt, csak úgy becsületszóra, közadásra. A tej árából, amit naponta behordanak, majd letörlesztődik. Csak nézzenek lovat, akudják ki az árát, ő aztán majd ad, amennyi kell.

Lovat hamar néztek, találtak is, mert az mindig akad eladó. Megalkudtak és Mária el-

ment a cukrászhoz penzert. Megkapta s onnan hazatért.

Utthon senki sincs az udvarban, pedig a keritosen kellett volna dolgoznia. Sütő Jánosnak, de nem csinálja. Hát hol van? Hát bent ül a szobában, kalap a fejében. Az asszony be-köszönt:

— Jó napot.

János nem szól

— Mi baja van kendnek?

János a fejébe huzza a kalapot éa szörnyű mérgesen felel:

— Sömmi

— Hát? — kérdezi az asszony.

— Hát — mondja János — hát most mán hogy lösz ez? Hát most mán mi lösz? Hát te mégy el a loér?

— Nini — mondja az asszony — kát ki mönjö. Kend talán?

— Nini — mondja mérgesen János, — hát még mondjam is?

— Ejnye, hejnye — szól Mária néni — hát kend vinné el a penzt? Hát nem tudja kend, hogy nem szabad kendre pénzt bizni? Hát nem kend maga fogadta, hogy soha pénzt a kezibe ne adjunk?

János kissé zavarodottan hallgat egy darabig.

— Hiszen jól van, jól — mondja. — Hát igaz. De loért... Asszony mönjön loért? Hát

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

ronyszeggezve megakadályozta benne. A Place Rouppe-on összeütközés volt a tömeg és a rendőrség között. Mindkét részről *revolverrel löttek* és néhány embert letartóztattak. Az Avenue Louisenál is tettelegességre került a dolog, a mely alkalommal több ember megsebesült. A rendőrség szétverte a néptömeget, a mely a zsinagóga előtt összegyűlt, de a rendőrök megint szétszatták. A város közepén sok házon, köztük gróf Merode szenátor palotájában az összes ablakokat beverték. Különösen heves volt az összeütközés a Rue Meniments-en, a Népháza mellett és előtt, a hol mindkét részről *százánál több lövés dördült el és dulakodás volt, a melyben sok ember, köztük sok asszony és gyermek megsebesült.* A sebesülteket a kórházba átalakított Népháza- és kórházakban helyezték el. A mikor a tömeg az utcát el akarta torlaszolni, a csendőrség szuronyát használta, mire a tüntetők *kövekkel dobálták meg a csendőroket.* Éjjeli tájban úgy látszott, mintha teljes forradalom volna abban a városrészben, a hol a Népháza van. *A közúti vasut sínjeit fölszedték és a Népháza előtt torlaszt állítottak a tüntetők.* Ismételt közbelépés után a rendőrségnek sikerült a tüntetőket eltávolítani az utcákról és a Népházából, a hová sokan menekültek. Éjjel után 1 órakor úgy látszott, mintha helyreállt volna a nyugalom. A klerikális és liberális lapok elítélik a tegnapi zavargásokat.

Liege, április 11.

Tegnap este nagy szocialista-tüntetés volt. Nagy néptömeg járta be az utcákat és szabad ég alatt gyűlést tartott, a melyen a szónokok heves beszédekben felszólították a munkásokat, hogy kedden kezdjék meg az általános sztrájkot. A közbelépő rendőrséget kövekkel dobálták meg. A verekezésben két rendőr és több tüntető megsebesült.

Brüsszel, április 11.

A múlt éjjeli összeütközések alkalmával három rendőrtisztviselő megsebesült és sok embert letartóztattak, a kiket még most is fogva tartanak. Ma falragaszokon közzéteszik a polgármester hirdetését, a mely minden gyülekezést megtilt. Brüsszel és a külvárosok polgármesterei közös intézkedéseket fognak tenni a zavargások elfojtására. A népházában a nyugalom helyreállításánál csendőrök és a polgárőrség vadász századai támogatták a rendőrséget. A mint a hatóság kiadta a parancsot, hogy

micsoda világ van már? Lőhet az, hogy lovat asszony vögyön?

Ez csakugyan bökkenő. Ez a férfiaság sérelme. Az asszony is érzi, hogy a helyzet különös. Mit mond majd a világ? Sütő Jánost majd kinevetik. Melyik asszonnak volna kedve ahhoz, hogy az urát kinevettesse?

Tárgyalnak. Sütő bunak eresztett fejjel van, az asszony tépelődik.

— De hát csakugyan elhozza-e kend a lovat? — kérdezi.

Sütő borulian mondja:

— Mán hogyne hoznám.

— De hogy bizzam kendre a pénzt?

— Sütő csendesesen felelt:

— A loért rám bízhatod . . .

Utoljára tehát rá is bizzák. A bankókat Sütő a zsebbe teszi s megindul büszkén. Az asszony mondta neki:

— Kötőféket nem visz kend?

Sütő méltósággal ad a kérdésre váiaszt:

— A ló kötőfékkel jár . . .

Ezen szavakkal elhalad. Kevélyen jár, úgy véli, az egész utca s az egész nép tudja róla, hogy most a loért megy s pénz van a zsebében. Szereplését ezen utjában bővebben részletezni fölösleges, mivelhogy azóta már amugy is köztudatu, hogy a lóra az nap egész délután hiába vártak otthon Sütő valahová betért egy félliterre. Azután vett egy másikat, egy harmadikat is, niből egészen könnyen áll elő a

Népházat erőszakkal kell kiűriteni, a szocialisták vezeterei kijelentették, hogy megteszik békés úton. Erre azután rögtön helyreállt a rend.

A „Le Peuple“ című napilap a munkás párt főtanácsának a lakossághoz intézett proklamációját közli, mely az alkotmány revíziója és az általános választójog mellett foglal állást. A főtanács tegnap tartott ülésén a többség az általános sztrájk mellett nyilatkozott.

Brüsszelben csapathelyezések történnek, a melyekkel elejét akarják venni minden eshetőségeknek azokban a városrészekben, melyekben nagy izgatottság van. A várost lovas őrségek járják be. Tegnap este az összes üzleteket korán zárták be, mert a kereskedők fosztogatástól félték.

TÁVIRATOK.

Nemzeti viszonsági liga.

Chicago, április 11. Ma itt hetven kiváló kereskedő gyűlt össze a keleti, középső és nyugati államokból a végett, hogy pártoktól független nemzeti viszonsági ligát alakítsanak. A gyűlés elnöke azt hangoztatta, hogy a viszonsági nemsokára a legfontosabb kérdés lesz az Egyesült-Államokra nézve.

Orosz-francia barátkozás.

Páris, április 11. A Figaro politikai jelentőséget tulajdonít annak, hogy a francia és az orosz hadosztály egyszerre érkezett Tanger elé. Ez a két hatalom között megállapított udvariassági aktus kiegészítője a március 19-iki francia-orosz nyilatkozatnak, amelyivel egyidejűleg határozták el. Ez a manifesztáció azt bizonyítja, hogy a francia-orosz szövetség mindenütt nyer alkalmazást, ahol a két hatalom egysége érdekelve van.

Aradi kereskedők köre.

(Választmányi ülés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az Aradi Kereskedők Köre tegnap tartott népes gyűlésén az idej közgyűlést *április 20-án, délután* három órára tűzte ki.

Tedeschi Viktor elnök jelentést tett a *vigéctörvény* ügyében, az Arad-vidéki Ipar-Egyesülettel és az Aradi Kereskedelmi Testülettel együtt indított mozgalomról s indítványára elismerést és köszönetet szavaztak Singer Sándornak, a kör választmányi tagjának, aki az utazók visz-

tény, hogy Sütőt még másnap este sem találták, akármerre keresték. Igen jól meg tudott bujni, sohasem ott volt, ahol kutatták. Az asszony igen meg volt ijedve, mert hiszen már attól félt, hogy elveszett. Hogy hátha már elverte mind a pénzt s eszméletre jutván, szegyenletében a Tiszának ment.

De nem az történt. Harmad napra kora reggel, mikor a tejet szokás vinni, robogó bérkocsin érkezik a kávéház elébe a rettentő kocos és vasalatlan ábrázatu Sütő János és nagyuri dölyffel kiállt le az ott való népekre:

— Hát volt-e már itt az asszony?

. . . A lármázó Sütőt erkölcsi oktatásokban részesítették, de hát hiszen az éppen csak annyit ért, minha valaki a lóval imádkozna. János legvégül büszkén visszavetette magát a kocsiba és kiadta a kocsisnak: Hajts kocsis, se kocsis, se ló nem a tied! . . . Mert akkor még volt három forintja.

János csak harmadnap estenden ért haza, mert félt, hogy meglátják. Az udvarra úgy vonult be, mint aki hazát és nemzetet vesztett. Az asszony nem mondta neki egyebet, csak gunyosan odaszólt:

— Hát előgyűtt kend?

János lehorgasztott fejjel feleli:

— Jobb lőtt volna, ha a kisgyerek koromban agyonvert volna az apám . . .

szacélései ügyében tartott gyűlésen a kereskedők sérelmeinek előadója volt.

A megalakítandó *Kereskedők Társulatai Országos Szövetségének* végrehajtó bizottsága Lán-czy Leó elnöklésével fölhívta a kört a szövetséghez való csatlakozásra; a választmány kimondta, hogy elsőben kérdést intéz a debreceni kereskedő-társulatokhoz, az azok által tervezett *vidéki kereskedő-szövetség* terve felől, ha ennek megvalósítására nem lenne kilátás, fognak az előbbi felhívás ügyében határozni.

Singer Sándor bejelentette, hogy a választmány elhunyt tagjának Kell Manónak emlékére *alapítvány* gyűjtését kezdtek meg, amelyet a körnél fognak elhelyezni oly célból, hogy minden évben, Kell Manó halálának évfordulóján egy szorgalmas kereskedelmi alkalmazottat, vagy egy önhibáján kívül tönkrement, keresetképtelen, nyomorgó kereskedőt segítsenek annak kamataiból. Eddig mintegy *öt száz korona* gyűlt össze, de a gyűjtés még folyik. A jelentést a választmány tudomásul vette és már most kimondta, hogy a gyűjtés befejezése és annak eredményének befejezése után, annak kezelését magára vállalja.

Előterjesztették a múlt évi zárszámadásokat, a melyek szerint a körnek *immár közel 10,000 korona készpénz vagyona* s ezer kötetet meghaladó könyvtára és négyszázánál több tagja van.

A tisztújítás előkészítésére Keppich Zsigmond elnöklésével kandidáló bizottságot küldötték ki. *Hönich* Márkus indítványára a kör belső helyiségének kijavítását határozták el, végül pedig kimondták, hogy az alapszabályok módosítása végett, amelynek tervezete már elkészült, május hóban *rendkívüli közgyűlést* tartanak.

A bécsi vigécek bajban.

(Elített megrendelés-gyűjtés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

A toladó osztrák vigécekre mostanában rossz idők kezdenek járni. A budapesti kerületi előljárásságok, a melyek figyelmét a női szabók ipartestületi szakosztálya hívta föl a bécsi ügynökök üzelmeire, erélyesen megindították ellenük az eljárást.

Tegnap számunkban már megemlítettük, hogy *Andrássy* Tivadar gróf budapesti palotájában tetten értek egy ilyen bécsi vigécnőt, a mint éppen tiltott módon megrendeléseket vett föl. Mintáit rögtön lefoglalták és ma tartották meg ebben az ügyben a második kerületi előljárásságnál a tárgyalást.

A vádlott, egyik legnagyobb bécsi cég tulajdonosnője, azzal védekezett, hogy ő már ügyvédje utján iparjogot kért az előljárásságtól, mert a Tükör-utcában állandó műhelye van. Két szabónő, *Perl* nővérek, lakik ugyanis ott, a kiket az ötödik kerületi előljárásság rögtön ki is hallgatott. A két nővér azonban egybehangzóan azt vallotta, hogy ők csak javításokat végeztek, új ruhát azonban sohasem csináltak.

Bebizonyították továbbá azt, hogy a vádlott vigécnő csak tegnap, tehát akkor kérte az iparjogot, amikor már bajba került. Valamint kiderült az is, hogy *Erdélyi* álnév alatt a Teréz-köruton lakást is bérelt, itt azonban alig látták. Mindezek alapján a kerületi előljárásság bűnösnek mondotta ki a bécsi nőt és *kétszáz korona pénzbírságra* ítélte, modelljeit pedig elkobozta.

A budapesti női szabók örömmel vették

tudomásul az ítéletet, amelynek már megvolt az az eredménye is, hogy több ilyen bécsi vigéc ma sietve távozott a fővárosból.

A bécsi női szabó-cégek azonban mostanában egy újabb felforgással igyekeznek továbbra is kezeik között tartani. Mindenféle hamis címek alatt műhelyeket jelentenek be az előjáróságoknál és a női szabó ipar üzésére engedélyt kérnek. A szezon kezdetén, a mikor Budapestre akarnak menni, ügyvédekkel kiváltatják az iparengedélyt és ha befejezték a megrendelések föl vételét, ismét visszadják azt.

A budapesti női szabók holnap este tartandó értekezletén ez a dolog is szóba fog kerülni. Az előjáróságokat föl fogják kérni, hogy ilyen iparengedélyek kiadása előtt győződjenek meg arról, vajjon az adott címek alatt tényleg vannak-e műhelyek és hogy kik dolgoznak ott. Mert gyakran előfordul az is, hogy budapesti szabónok jó pénzért saját lakásukat engedték át a bécsi cégeknek, hogy ezen a címen válthassák ki iparengedélyüket.

A hatóságoknak lesz már most feladatuk, hogy ezzel a botrányos ügygyel erélyesen foglalkozzanak. A tolatkodó bécsi vigécek egész iparágat fenyegetnek. Bécsben a női szabók alig tudnak eleget tenni a sok megrendelésnek, a melyek tulnyomó részét Budapestről kapják, míg nálunk alig akad munkájuk ez iparág munkásainak.

SPORT.

+ A Meteor kerékpár klub tagjai felkérelnek, hogy folyó hó 12-én szombat este a klubhelyiségben lehetőleg 8 órára megjelenni sziveskedjenek több fontos ügy megbeszélése végett. Az elnökség.

Gyógyszerész-kamara.

(Gyógyszerészek gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

A magyarországi gyógyszerész-egylet XIII-ik járása Temesvárott folyó évi április hó 9-én, délelőtt 10 órakor, évi rendes igazgatósági-gyűlést tartott Jahner Rezső járási igazgató elnöke alatt. Az elnök melegen üdvözölte az egybegyűlt gyógyszerészeket, s a gyűlést megnyitván, számos, a gyógyszerészet és kari érdeket érdeklő közügyekkel számolt be, mely mellett igazolja azt, hogy a tisztikar derekasan megfelel hivatásának.

A gyűlésen az indítványok sorozatában nagy tetszéssel fogadták Kudar Lajos vinkai gyógyszerész indítványát melynek főbb pontjai a gyógyszerészi kamarák életbe-éptetése. Gyógyszerészeknek a belügyminiszteriumban az egészségügyi osztályba legalább két taggal való képvisellete, valamint az országos egészségügyi tanácsba legalább még két vidéki gyógyszerésznek való kinevezése képezte. Mert nézete szerint csakis úgy képes a gyógyszerészi kar a mai zilált viszonyok között tekintélyét és erkölcsi értékét is megvédeni, ha a művelt világ által elismert s tudományos képzettségen alapuló szaktudományt gyakorló gyógyszerészi kar autonóm jogot képes magának teremteni. Ezt a célját csak akkor érheti el, ha a kamarák létesíthetők lesznek. Mert önként érthető, hogy belügyeinket és bajainkat önmagunk ismerjük legjobban, tehát kamara rendszerünk lesz hivatalva a belügyeinkben dönteni.

Indítványozta továbbá, hogy azért volna tanácsos a gyógyszerészeknek a fenti belügyi és országos egészségügyi szakokhoz való kinevezése, mert a külföldi titkos különlegességekkel annyira el van már árasztva Ausztria-Magyarország, hogy azok elterjedése nemcsak a gyógyszerészek, hanem az orvosok egzisztenciáját is fenyegetik. Ezért foglaljon álláspontot a XIII-ik járás a május hóban megtartandó második országos gyógyszerész kongresszuson a külföldi titkos különlegességek ellen és sürgesse az

országos közegészségügyi tanács által tervbe vett különleges gyógyszerek rendezését.

Indítványozza végül azt, hogy azon gyógyszerész-gyakornokok, kik gyakorlati éveiket egyfolytában egy gyógyszerésztársban szorgalommal töltötték ki, azon járási igazgatóság kerülete által, melyhez főnöke tartozik, az igazgatóság részéről dicsérő oklevéllel tüntettesse nek ki.

Ezen indítványokat Hain Albert igazgató-alelnök lelkesen pártolta és indítványára Kudar Lajos előterjesztését a közgyűlés egyhangulag elfogadta és magáévá tette, oly értelemben, hogy a májusban megtartandó országos gyógyszerész kongresszuson azt elő fogják terjeszteni.

Végül következett a tisztujítás, s a XIII-ik járás tisztikarát újból egyhangulag három évre megválasztották.

Elnök-igazgató lett Jahner Rezső, alelnök-igazgató Hain Albert, titkár Bantler Ödön gyógyszerészek.

Gammel István gyógyszerész pedig szép szavakkal emlékezett meg a tisztikarról s buzgó működéséért a közgyűlés nevében jegyzőkönyvileg kér köszönetet szavazni, a melybezt mindannyian lelkesedéssel hozzájárultak.

Az angolok embertelensége a búr asszonyokkal szemben.

(Delarey tábornok jelentése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 11.

Emlékezetes még az a nagy búr-győzelem, melyben Methuen lord, az angolok egyik fővezére mintegy 500 emberrel a búrok fogságába esett. Körülbelül ezer embert vasztettek akkor az angolok a halottakkal együtt.

Nagy felűnést keltett ezután nemsokára az a hír, hogy a búrok, illetve gőztes vezéruk, Delarey tábornok szabadon becsátotta Methuen lordot, mert, mint mondá, a megsebezett angol vezért nem tudná kellő ápolásban részesíteni.

Delarey tábornok lovagiasságával szemben most hírek érkeztek arról a bánásmódról, melyet Methuen lord a búrokkal, főleg a búr asszonyokkal szemben tanusított.

Eme hírek szerint az angolok s különösen Methuen lord, vadállati elvetemültséggel bántak a búr nőkkel, a kiket csapatostul fogtak el s hurcoltak magukkal táborról-táborra, hegyenvölgyön keresztül.

Az európai búr delegátusok Delarey tábornoktól jelentést kaptak, melyben ez a következőleg írja le a búr nők szomorú helyzetét:

Az asszonyokkal és gyermekkel való elbánás a legsötétebb oldalát képezi ennek a szomorú háborúnak. Eleinte a falvakban lakó asszonyainkat százával elfogták és a különböző kommandókba osztották be. Erre mi mindenütt táborokat rendeztünk be, a hol az asszonyok és gyermekek jó ellátást találtak. Erre azonban az ellenség taktikát változtatott és az asszonyokat és gyermekeket — sokszor heteken át maga után cipelve — az angol koncentrációs táborokba szállította.

Éjjel azután az asszonyokat az angolok fekhelyei elé állították, hogy ezeket a mi támadásaink elöl megvédjék. Midőn azonban az asszonyok ezt észrevették, elmenekültek, mire az ellenség által üldözöbe vétettek.

Ilyen alkalmakkor az angolok puskákkal és ágyúkkal lövöldöztek asszonyaink után. Mindennek dacára az assz. ny. táborokból minduntalan ezt a bátorító hírt kaptuk: „Ne törődjétek veünk, hanem harcoljatok tovább a hazáért.”

Igen sok asszony az ellenség golyói között lelta halálát, mások pedig a borzasztó nyomor következtében pusztultak el. Az én feleségem is egyike azoknak, a kiknek Methuen parancsára lakásukból az összes holmiját otthagytával távoznok kellett. Most már egy év óta

barangol hat gyermekével hajléktalanul. Anyámat, a ki 83 éves özvegy asszony, foglyul ejtették; teheneit elrabolták, házat felgyújtották és őt magát Klerksdorpba vitték.

Ezek szerint maga Delarey cáfolja meg azt a hírt, mintha Methuen az ő családjával jól bánt volna, mint ahogy azt angol részről szándékosan terjesztették a minap, a mikor Delarey eljárását az angol humanizmus viszonzása gyanánt igyekeztek feltüntetni Londonban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az izr. jótékony-egyesület közgyűlése. Az aradi izr. jótékony-egyesület vasárnap, április hó 13-án délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését az izr. hitközség tanácstermében, a következő tárgysorozattal: 1. A választmány jelentése az 1901. igazgatási évről. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 3. Esetleges egyéb indítványok. 4. Számvizsgáló- és jegyzőkönyvhitelesítő bizottság kijelölése. 5. Elnök, alelnök, titkár, alapító gondnok, pénztárnok és 18 választmányi tag megválasztása.

(*) Kereskedők segítő alapja. Az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet segítő alapja javára újabb adományoztak: Schwarcz Manó ur gyűjtése: Lamberger Moisés (Bécs) 10 korona, Rosner M. (Bécs) 4 korona, Szász Ödön (Budapest) 1 korona, összesen 15 korona. Az adományokért ez uton is köszönetet mond az elnökség.

Szemere Miklós kitiltásáról.

(Hangulat a Nemzeti kaszinóban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 11.

A bécsi járásbíró ítélete a mely Szemere Miklóst, Potocky József grófort és Péchy Andort az ismeretes millió kártyajáték miatt ezer-ezer korona pénzbírság lefizetésében elmarasztalta s azonfelül mindhármukat kitiltotta Ausztria területéről, mint nekünk Budapestiől jelenük, fővárosszerre élénk feltűnést kelt. Különösen a Nemzeti Kaszinóban tárgyalták jelenük a dolgot.

Általában nem tartják az ítéletet túlságos szigorúnak, csupán a kiutasítási záradék keltett kellemetlen hatást. Ez alkalommal felújították azt az esetet, mikor Batthyányi Elemért, Almássy Kálmán grófort, Bottka Gézárt és másokat szintén hasonló kellemetlenség ért. Csak hogy ezt a társaságot nem a szokéklubban, hanem valami ismert hazard-játékhelyen kapták rajta. Akkor azonban a király kegyelemből engedte a büntetést.

Kaszinói körökben rossz vért szült a bécsi szokéklub eljárása. Hibáztatták a klub vezetőségét, hogy nem akadályozta meg a játék elhíresztelését és hogy kiszolgáltatta a játszó tagokat. Nem lehetetlen, hogy a dolgot a szokéklub magyar tagjai még szóvá teszik az igazgatóság előtt.

Szemere Miklós is fönn volt ma rendes szokása szerint a kaszinóban. Őt is sokan kérdezték, hogy milyen álláspontot foglal el a dologban. Szemere Miklós így nyilatkozott:

— Jogi álláspontom az, amit Pattai dr., az ügyvédem kifejtett. Egyébként az egész dologgal nem sokat törődöm. A képviselőházban nem teszek mentelmi bejelentést. A bécsi bíróság kiutasító határozatával sem sokat törődöm. A napokban pedig, mikor lovaim futni fognak, nem leszek ugyan fönn, de ennek nem az ítélet lesz az oka, hanem az, hogy felszólalok a képviselőházban a közoktatási tárca tárgyalásánál, meg később is. Ellenben azután rögtön fölmegek Bécsbe, mert meg kell látogatnom édesanyámat, aki ott lakik. Egyébként nem tudom, hogy a kiutasító határozat hogyan egyeztethető össze a diplomáciai karhoz tartozásommal. Rendelkezési állományban vagyok ugyan most,

de a külügyminiszter minden percben behívhat szolgálattételre. Akkor pedig szintén elmegyek Bécsbe és nem hiszem, hogy bármi kellemetlenségem lenne, éppúgy, mint most sem lesz.

Arra a kérdésre, hogy ad-e be felségfolyamodványt az ítélet ellen, Szemere Miklós azt felelte, hogy erre még be várja a felelősség sorsát.

Arra a kérdésre pedig, hogy abban az esetben, ha delegátus lesz, megvédi-e a mentelmi jog, Szemere így válaszolt:

— Itt mi magyarok nagy hátrányban vagyunk. A törvény egyszerűen megfélemlített rólunk és nem köthette ki a magyar delegáció tagjai számára az immunitást osztrák területen. Ez annál borzasztóbb hiba, mert az osztrák delegáció tagjai Magyarországon igenis élvezik a mentelmi jogot. Ez a mi közjogunknak egyik vastag védelme. A kaptasság elkerülésére egyébként meg lehetett volna ugyanazt, amit Pallavicini Alfonz főgróf tett, t. i. hogy megszerzettem volna hamarjában, még az ítélet előtt az osztrák polgárjogot is, amit az osztrák törvény megenged. De ezzel az eszközzel élni nem akartam.

Közveszélyes fogház.

(Sável Kálmán főügyész Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az aradi ügyészség fogháza újabb időben sokat foglalkoztatja a hivatalos köröket.

Folyó évi januárban a fogház felügyeletére hivatott börtönvizsgáló bizottság megvizsgálván az aradi fogházat, azt oly állapotban találta, mely egyenesen veszélyes a közbiztonságra. Előrebocsátjuk, hogy az aradi ügyészséget a fogház tarthatlan rossz állapota miatt felelősség nem terheli, a baj az építkezésnél, illetve a fogház belső felszerelésének kiállításával történt.

Mikor a börtönvizsgáló bizottság megvizsgálta a fogházat, azonnal jelentést tett a belügyminiszternek, melyben kiemelte, hogy az aradi fogház mostani állapotában tarthatatlan s oly kevéssé felel meg rendeltetésének, hogy egyenesen közveszélyes.

A belügyminiszter erre megkereste az igazságügyminisztert, akinek megbízásából ma érkezett Aradra Sável Kálmán nagyváradi főügyész, hogy az aradi fogházat megvizsgálja.

A fogházban ahhoz értők különösen az ajtók gyöngye szerkezetét minősítik botrányosnak. Akármelyik erősebb lábú rab egy rugással kilódíthatja az ajtókat sarkaikból. Rettenetes az állapot a fogház mosókonyhájában is. Olyan nagy ebben a helyiségben a gőz, hogy a foglyok a megfulás veszélyének vannak kitéve. A mikor a múlt évben Tassy Pál, a volt nagyváradi főügyész meglátta azt a rettenetes gőztömeget, mely a mosókonyhában a tartózkodást veszélyessé teszi, azonnal rendelt két Wolper-féle szívócsövet, melyek a gőz kivezetésére valók. Steiner József kir. mérnök mint az államépítészeti hivataltól kért szakértő ekkor villanyos készülékek felállítását javasolta, de az állam ezeket az ár magassága miatt mellőzte.

Nagy baj még a fogházban az, hogy akármelyik rab öngyilkossá lehet, ha neki úgy tetszik. Az egyes emeletek között vannak ugyan dróthálók, de ezek olyan szögek, hogy ha valamely rab leveti ma-

gát az emeletről, a gyöngye háló feltétlenül átszakad.

Ennél nagyobb baj azonban az, hogy felette ritkák a rácsok a cellák ablakain. Csak egy négyszöget kell kitörnie a rabnak s a támadt résen kényelmesen átbújhat egy középtermetű ember. Nemrég meg is történt, hogy egy rab kibujt a Maros felé néző oldalon a rácson és szépen lemászott az esőlevezető csatornán. Szökése teljesen sikerült és ezt a ritka rácszat tette lehetővé.

Eme veszedelmes hibák folytán az aradi ügyészség rendkívül szigorú intézkedéseket volt kénytelen életbe léptetni, olyannyira, hogy az aradi fogház lakóit most egyedül a fogházőrök megkettőztetett ébersége őrzi. Természetes, hogy ennek folytán az aradi fogházőröknek nem valami kellemes a helyzetük s mondják, hogy az aradi börtönőrök végzik a legterhesebb szolgálatokat az egész országban, csupán azért, mert a fogház közveszélyesen rossz.

A börtönvizsgáló bizottság, amelynek elnöke Urbán Iván főispán, a holnapi nap folyamán Sável főügyésszel egyetemben újra megvizsgálja a fogházat és ekkor szakértők meghallgatása után megállapodnak azokban az intézkedésekben a melyeket a jelenlegi állapot megszüntetésére fogantatni kell.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* **A Zichy banket.** Mint már jeleztük, gróf Zichy Géza tisztelőre banketet is rendeznek, hogy a fehér asztal mellett is ünnepelhessek a magyar zeneművészetnek ezt a kimagasló alakját és Arad város kiváló vendégét. A banket rendezésére egy bizottság már össze ült és meg is beszélte a teendőket. Az aláírási ívek már forgalomban is vannak. A 150 terítékre tervezett banketet a *Fehér Kereszt szálló* teli kertjében *folyó hó 20-án* este a Dolores második előadása után tartják meg. Egy teríték ára 4 korona lesz. Ezt a banketet nemcsak Arad összes notabilitásainak, hanem hölgyeknek jelenléte is fényessé fogja tenni. Ugyanis a banketen a közreműködő hölgyek és a Lelenház egyesület hölgyválasztmányának tagjai is részt vesznek. Holnap, szombat este 8 orakor a Dolores-ből nagy zenekari próba lesz.

* **Hollóssy-Kelen-Diósné** vasárnapi hangversenye a többek kérelmére nem hét, hanem *két és fél órára* kezdődik. Jegyek váltakozóan egy a pénztárnál, mint *Révész* Nándor könyvkereskedésében.

* **Távozó karmester.** *Bokor* József, a budapesti Népszínház karmestere, mint értesülünk, a szezon végével megvált a színház kötelékéből. A *Konti* József távozásáról szóló hír azonban alaptalan. Ugy *Konti* József, mint *Barna* Izsó megmaradnak a színháznál.

* **Körözött szintársulat.** A salzburgi tartományi törvényszék egy egész szintársulatot körözött most egész Ausztriában, még pedig azért, mert a társulat állítólag egy 15 éves leányt megszöktetett. A leányt *Höck* Ceciliának hívják, Salzburg közelében. Lieferingbe lakott szüleinél, akik jómódu emberek és feltűnő szépségű teremtés. A múlt héten egy vándorló szintársulat járt ott és a leány, aki ezelőtt még sohasem volt színházban, minden este végignézte az előadást és roppant lelkesedett a színészetért. Mikor a társulat tovább ment, a leány is eltűnt és azóta a szülői hiába keresik. Azt hiszik, hogy a szintársulathoz csatlakozott és most rendőri assisztenciával akarják hazavinni.

Zola-regény az életből.

(A huszárkapitány gyermeke.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Valóságos regénybe illő történet az, melynek egyik fejezete *Grandjean* József dr. nagybecskereki polgármester hivatalában tegnap lejátszódott. Egy pillanatra szinte elborul a lelke az embernek annyi gonoszság hallatára, amelynyit az eset szomorú hősnőjén, egy szerencsétlen leányon elkövettek.

Balla Róának hívják a leányt és szerelmi gyümölcse egy előkelő hölgynek, akinek családja nagy szerepet játszott egykor a kaposvári társadalomban. Anyja 15 éves korában a kaposvári zárdából megszökött egy huszárkapitánnyal, akivel két esztendeig élt együtt. A rossz utra tévedt leány akkor adott életet Rózának. A fiatal anya, hogy szegényét elrejtse, egy éjszaka kitette gyermekét az utcára, ahol egy özvegyasszony rátalált és magához vette.

Ezalatt a csábító ráunt a leányra és egy szép napon faképnél hagyta. A rászédett, csufosan megcsalt nő kétségbeesésében könnyelmű életre adta magát. Ettől kezdve fokozatosan súlyyodt a lejtőn lefelé. Mikor szerelme már nem kellett senkinek, kasszirosnőnek, majd pincérleánynak csapott fel, gyermekét pedig, melyet időközben visszavett, uton-utfélen elhagyogatta valahányszor terbére esett. A kaposvári irgalmas nének végre is megszántak a nyomorult kis leányt, aki alig hat esztendő volt, még akkor is fölverték a zárdába, ahol egészen a múlt esztendőig tartott a neveltetése.

Balla Róza tavaly került vissza anyjához Nagybecskerekre, ahol az asszony egy zongoramesterrel vadházasságban élt. A várva-várt nyugalom helyett azonban a legrettenetesebb sors várakozott itthon reá. Alig tartózkodott ott néhány hónapig, oly környezetben, amely egy tiszta leány helyzetét elviselhetetlenné teszi, a legbrutálisabb támadások érték anyjának — férje részéről. Ez az ember oly ocsmány követelésekkel lépett fel, hogy a leány mindenkor undorral menekült előlük. Néha naphosszat sem kapott enni, azonkívül valóságos inkvizícióment keresztül nap-nap után. A leány mindamellett álhatatos maradt és inkább végigszenvedte az embertelen bánásmód összes fájdalmait, semhogy a zongoramester szerelmét viszonozza.

Egyik csapás a másik után nehezedett a szerencsétlen leány gyöngye vállaira. Mintegy két hónap előtt meghalt az anyja s a védtelen teremtés árván, egyedül maradt a gyűlölt ember mellett, aki most már mindenáron a 16 éves Rózát akarta karmai közé keríteni. Minden pillanat pokoli kinokat hozott a számára. A zongoramester éjjel-nappal ostromolta szerelmi ajánlataival. A brutális ember végre is megunt a dolgot s arra gondolt, hogy majd a nélkülözések, az éhhalál réme megszerzi neki azt, amit maga nem tudott elérni. Egy napon tudomására adta, hogy minden segínyt megtagad tőle, boldoguljon maga, ahogy tud.

Sivárabbá tette *Balla* Róza jövőjét, még az is, hogy a háziasszony szintén ellene esküdött és a férfi pártjára állott. Ennek az asszonynak a részéről is folytonos zaklatásoknak volt kitéve, mert a nő mindenáron jövedelmi forrásnak akarta fölhasználni az üde, friss leány szépségét.

A boldogtalan teremtés nem tűrhette tovább helyzetét és tegnap egyenesen *Grandjean* József dr. polgármesterhez ment föl segítségért. A polgármester megrendülve hallgatta a leány szenvedéseit, de természetesen hivatalosan nem tehetett semmit az érdekében. Az irgalom

szava azonban csakhamar más megoldást talált és a polgármester személyesen jött közbe Marcoin Jenő nagybecskereki vendéglősnél, aki nek családja megszánta a kitalált leányt és gyermekéül fogadta. Marcoin Jenő, a kaszinó vendéglő tulajdonosa, ma már kérvényt intézett a városi tanácshoz, hogy őt nevezze ki Balla Róza gyámjának. Egyben megígérte a derék ember, hogy a leányt saját költségén fogja fölnevelni és később törvényes gyermekének is fogadja. A városi tanács nyomban javaslatba hozta az árvaszékek, hogy Marcoin kérése teljesíthető.

Balla Róza tegnap már el is foglalta új otthonát, ahol bizonyára megfogja találni nyugalmát és boldogságát.

Szemere — Bécsben.

Arad, április 11.

Szemere Miklóst a bécsi törvényszék kitiltotta Bécsből. Mint-hogy azonban Szemere tagja lehet a delegációnak, kötelessége elmenni Bécsbe, ha ott lesznek a tárgyalások. Hogy tehát mindkét irányban eleget tegyen, azt a tanácsot adom neki, hogy helyettesítse magát egy *fonográf*-al. Ezt a praktikus eszközt nem bántják a bécsiek. Ime, hogy gondolnám Szemere delegációnális szereplését.

Az elnök: Tisztelt bizottság! Van szerencsém bejelenteni, hogy a közös hadügyi költségvetés harmadik tételéhez Szemere Miklós magyar kiküldött ur feliratkozott. Minthogy azonban Szemere ur Bécs városából ki van tiltva, arra kéri a tisztelt bizottságot, méltóztassanak Krieghammer hadügyminiszter ur expozéjára vonatkozó megjegyzéseit egy fonográfön keresztül meghallgatni. A fonográf ott van s minthogy ő a következő szónok, méltóztassanak türelemmel meghallgatni.

A delegátusok: Halljuk! Hört!

A fonográf: (Köhécsel) Tisztelt bizottság! Mint-hogy Bécs város vendégszeretetét ez idő szerint nem élvezhetem, innen a távolból fogok eleget tenni delegációnális kötelezettségemnek. Ki kell jelentenem, hogy a hadügyminiszter ur tuzott követeléseit nem fogadhatom el. (Szünet.)

A delegátusok: Helyes! Igaza van!

A fonográf: Minthogy tudom, hogy itt közbeszólások lesznek, elhallgattam, hogy szavaimat el ne nyelje a zaj. Nem fogadhatom el különösen az új ügykről előterjesztett tételt. A magyar nép úgy is nagy teher alatt nyög... (Rövid szünet.)

A delegátusok: Ugy van!

A fonográf: Ismétlem, mert tudom, hogy a delegáció magyar tagjai itt helyeslő zugásba törtek ki. A magyar nép úgy is nagy teher alatt nyög s az újabb megterhelést alig bírja. A hadügyminiszter ur Magyarországot fejős tehénnek tekinti... (Hosszabb szünet.)

Az elnök: Ezért az inparlamentáris kifejezésért ezennel rendreutasítom Szemere urat, illetve a képviselőtében megjelent gráf Fono... izé fonográfot.

A fonográf: El voltam készülve erre az elnöki rendreutasításra s gavalléri, illetve fonográf szavamra mondom, hogy az inkriminált szó csak véletlenül csuszott ki számból, illetve a fonográf érc-kürtőjéből. Egyéb mondanivalóm nincs s kérem az elnököt, sziveskedjék kiutalni napidijaimat, mert s ezt nem győzöm eléggé ismételni, nem boldog a magyar!

A delegátusok (a fonográfhoz sietnek s az ott álló viaszkból készült jobbkezet megszorítják.) Gratulálók Miklós kám. Este a zsokeklubban várunk egy ferblire.

A fonográf (meghatottan): Köszönöm uraim, köszönöm. A viszonthallásra a zsokeklubban.

Szemere (Budapestről felcsengeti a bécsi tele-

font) Halló, központ, kérem a zsokeklubbot. Halló, te vagy Potocki! Szervusz öregem, kezdetjük. Mi a vizi. Adom.

Ezer korona blind. Két alsó. Megadom, vissza hatvan.

Mit, osinálnak a bécsiek? Hogy tetszett a beszédem? Banda. Nyertem. Ossz helyettem...

TANÜGY.

Tanítógyűlés.

— Gyakorlati tanítások. —

Arad, április 11.

Az „Aradvidéki Tanítóegyesület aradi fiókbizottsága ma tartotta ülését. Érdekeséget kölcsönözött az ülésnek az, hogy ez alkalommal két gyakorlati előadás, ezek módszertani méltatása s megbeszélése képezte fő tárgyát.

Czirák Márton a templom-utcai II. osztályu növendékeivel mutatta be tanításának eredményeit. A számtan a népiskola logikája, ennek a tárgynak helyes kezelése nagy hatással van a tanulók gondolkodásának fejlesztésére. Tág tere van itt a tanítónak, különösen a példák megfejtésénél. Itt helyesnek bizonyul az az elv, hogy inkább egy példát háromféleképpen, mint három egyféleképpen fejtsenek meg a gyermekek. A bemutatott eredmény tanúsága annak, hogy Czirák Márton tanításánál nagy gondot fordít az elme élesztésére, ezt elismerték a jelenvoltak.

Az énektanításnak a népiskolában használt legtermészetesebb módját mutatta be Lautner Mátyas. A hangok változásait kis lerajzolt karikákkal jelezte, az esés vagy emelkedéshez hasonlóan elhelyezve. Úgyes dolog, figyelmet érdemlő fogás és praktikus mód a hangjegyekhez való szoktatásra.

A fiókbizottság mindkét előadónak köszönetét nyilvánította. A tanítások után tartott eszmecsere is igen tanulságos volt.

Kárász Emil halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Megirtuk nemrég, hogy Kárász Emilt, a magyar államvasutak aradi üzletvezetőségének főmérnökét, súlyos baleset érte. A szolnoki állomáson február 25-én a vonat kerekei levágták lábaféjét s nagy betegon szállították haza lakására.

Kárász főmérnök áldozatául esett a végzetes balesetnek. Ma este 8 órakor Batthyány-utca 23-ik szám alatti lakásán meghalt.

A szerencsétlenség, mint annak idején megirtuk, úgy történt, hogy Kárász főmérnök hivatalos kiküldetésben járt. Szolnokra érve, átszállni készült az Arad felé menő vonatra. Az idő rövid volt s Kárász főmérnök sietett, hogy az aradi gyorsvonatra még idejekorán följusson. Amint áthaladt egy sín páron, lába megakadt az egyik sínben, s egy vonat, mely ugyanabban a pillanatban érkezett a pályaudvarra, átvágta a főmérnök ballába fejét. A mint a vonat személyzete észrevette a balesetet, fölemelték és betették egy elsőosztályu fülkébe. Kárász Emil még akkor nem tudta, hogy sérülése milyen súlyos, azt hitte, hogy csak könnyebb természetű horzsolás, mert fájdalmat nem érzett.

Mikor a vonat Csabára ért, ott fől szállottak Kabdebó János dr. az aradi üzletvezetőség orvosi tanácsadója és Fetter Géza államvasuti felügyelő. A kalauz jelentette nekik, hogy az egyik fülkében fekszik Kárász főmérnök. Rög-tön átsiettek s Kabdebó dr. azonnal kezelés alá vette a beteget.

Aradra érve, lakására szállították Kárász Emilt. A sérülés folytán amputáció vált szükségessé. Le kellett vágni a főmérnök lábáról a zuzott részeket s orvosai úgy tervezték, hogy mülábbal helyettesítik majd a levágott lábfejet.

A baleset a városban általános részvétet keltett. Annál nagyobb a részvét most, hogy Kárász Emil, az aradi üzletvezetőség kitünő képzettségű és általános rokonszenvenek örvendő főmérnöke belehalt sebébe.

Az amputáció folytán rendkívül sok vért veszített a beteg, s ez a súlyos vérvesztés, valamint egyéb komplikációk okozták halálát.

A halál ma este 8 órakor következett be.

Kárász Emil 53 éves volt s három gyermeke van: Ilona, Emil és Irén. Halálát, mint közeli rokona, Fehér Miklós államtitkár és Lippich Gusztáv, Jász-nagykun-Szolnokmegye főispánja is gyászolják.

Kárász Emil holttestét holnap szállítják el Szajolra, ahol a családi sírboltban fogják örök nyugalomra helyezni.

HIREK.

Egy község lángokban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 11.

Ma délelőtt borzalmas tüzvész pusztított Torontálmegye egyik virágzó nagyközségében, *Begaszentgyörgyön*.

A tűz délelőtt 10 órakor keletkezett a vasut mentén fekvő házak egyikében. Hatalmas szél fujt s ez átvitte a tüzes zsarátnokot a szomszéd házak tetejére. Nem telt bele egy óra s már két utcában, összesen 28 házban pusztított a tűz.

A 28 ház a lakosság tulfeszített igyekezete dacára is porrá égett. Többnyire szegény emberek lettek hajléktalanok.

A tüzet az okozta, hogy a Nagybecskerek és Zombolya között épült keskenyvágányu vasut nagyon közel fekszik a begaszentgyörgyi házakhoz. Némely helyen oly közel megy a vonat a házak mellett, hogy a lokomotív kéményéből kiröppenő szikrák a házak tetejére esnek le. A mai tüzet is ez okozta.

Nagybecskerek másfél órányira van Begaszentgyörgytől s onnan a városi tűzoltók külön vonaton siettek a veszedelem színhelyére.

Az égő házakban több ember súlyos sérüléseket szenvedett. A nagybecskereki tűzoltók megérkezése segített a helyzeten s csakhamar lokalizálták a tüzet. A kár mintegy 200.000 korona. Emberéletben nem esett kár.

— Az aradi kulturpalota tervei. P. N.-ban olvassuk: Az aradi kulturpalota terveit tudvalevőleg a Magyar Mérnök és Építészegyesület öttagu bizottsága a Kölcsény-Egyesület felszólítására megbírálta. A zsüri tagjai Lechner Ödön, Czigler Győző, Hoepfner Guidó, Komor Marcell és Pec Samu voltak. Három tervet, a „Tizenhárom oszlop“, a „Pantheon“ és a „Messze távolból“ jellegűket, mint a program szellemének leginkább megfelelőket a megemlített sorrendben egyenlő díjazásra ajánlották. A zsüri ítélete egyik tervnek sem juttatja a kivítelt, hanem azt óhajtja, hogy a különböző tervek közül újabb, szűkebb sűrű pályázat útján alkossák a kulturpalota épületét. Most a Kölcsény-Egyesületen van a sor dönteni. Az általa összehívandó nagyzsüri a szakértők véleményeként azt hisszük eleget fog tenni. E napokban lesz a pályázat ügyében a döntés, és előrelátható, hogy az aradi nagybizottság ki fogja írni a szűkebb pályázatot. Reméljük, hogy ez a pályázat érettebb műveket fog eredményezni.

— Részvény-tulajgyezés a Polgári Takarékpénztárnál. Az aradi Polgári Takarékpénztár reaktiválásának ügyében jelentős mozzanatról értesülünk illetékes helyről. Hiteles kimutatás szerint ugyanis a kibocsátandó 1250 darab részvényre 1950 el-

jegyzés történt. A részvények e nagyszámu tulajgyezése legélénkebb megnyilvánulása a közönség bizalmának a reaktiválódó pénzintézet iránt, amely a legrealisabb alapon fogja működését — az előjelekből következtetve — megkezdeni. A részvényjegyzés eme számításán felüli kedvező eredménye folytán a kibocsátandó papirokra több előjegyzést már nem fogadnak el. A reaktiváló bizottság a kibocsátott részvény-aláírási felhívásban foglaltakhoz képest az aláírási íveket tegnap, április hó 10-én már lezárta. A közgyűlés, mely a reaktiválást hivatott kimondani, tudvalevőleg e hó 20-án délelőtt fél 11 órakor lesz.

— **A nagy hadgyakorlatok.** Bécsből táviratozzák, hogy az ideai nagy hadgyakorlatok a magyar-morva határon az idén korábban lesznek, mint tavaly. Ennek, mint katonai körökben beszélnek, az az oka, hogy a manővereken Vilmos császár is meg fog jelenni s közvetlenül ezután a császár Frigyes főherceg meghívására — mint azt már jeleztük — részt akar venni a bélyei vadászatokban. Ezek a vadászatok szeptember közepén lesznek.

— **Tisza Kálmán emlékezete.** Nagyváradról jelentik: A város közgyűlésén Rimler Károly polgármester kegyeletos szavakkal emlékezett meg Tisza Kálmán eihunytáról, kiből Nagyvárad fényes nevé születtét gyászolja. Indítványozza, hogy a családhoz részvéltáviratot küldjenek, emléket jegyzőkönyvben megörökítsék, nevérol utcát nevezzenek el s a tanács megbizásék, hogy lépéseket tegyen Tisza Kálmánnak méltó emlékekkel való megörökítésére. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

— **Vizbefuult mérnök.** Orsováról jelentik, hogy ott megrendítő szerencsétlenség történt a Dunán. Az orsovai folyammérnöki hivatal két mérnöke ma reggel egy munkáscsónakba ült és a dunai zuhatagok felé evezett. A zuhatagok közelében az ár elkapta a könnyű járművet s az egyik mérnök, névszerint Jankulovits Emil a csónakból a vízbe bukott. Társa, Koch mérnök segíteni akart rajta, de az lehetetlen volt. A boldogtalan fiatal ember ott veszett a habokban.

— **Körber Budapesten.** Bécsből táviratozzák, hogy Körber osztrák miniszterelnök holnap Budapestre utazik, hogy a kiegyezés ügyében Széll Kálmánnal folytassa a tárgyalásokat. Körbert ma délelőtt a király külön kihallgatáson fogadta.

— **Tragédia a gyermekszobában.** Egy tekintélyes szegedi polgár családját ma súlyos csapás érte. Kisgyermekük festéket nyelt és belehalt. Ripner Fülöp váltakozó tizenkét éves leánya és kétesztendő Ákos fia együtt voltak a szobában. A leányka iskolai rajzot csinált, melyhez festéket is használt. A kis Ákos észrevétlenül elvett néhány festékdarabot és cukornak vélvén, megette. A gyermek nemsokára rosszul lett. Előhívták dr. Kis Gábor és dr. Glanczer Mór orvosokat, akik ellenszereket alkalmaztak. Hasztalan volt a törekvés, hogy az életnek megmentésék, a fiucska a délelött folyamán nagy kiuk között meghalt. Az esetről dr. Kis Gábor kerületi orvos jelentést tett a rendőrségnek, mely viszont a kir. ügyészséget értesítette. A kicsiny holttestet a közkörház hullakamrájába szállították, ahol fölboncolják. A lakásban talált festékdobozt lefoglalták.

— **Részeg pap egy temetésén.** Hallatlan botrány híre érkezett Pojec román községből. A minap temették el a község egyik leggazdagabb emberét, Berlicsán Todort. A temetésre nagyon sokan jöttek el a szomszéd községekből is. A szertartást Borlován Miklós görögkeleti lelkész vezette, a ki botrányosan részeg állapotban jelent meg a halottas háznál. A szertartást a háznál valahogyan csak elvégezte. Tántorgó léptekkel kísért ki aztán a halottat a temetőbe, ahol nagy skandalumot idézett

elő. A mikor a halottat lebecsájtották a sirba, Borlován beszédet intézett a gyászoló közönséghez és többek közt a következőket mondta: Az emberek szeretik, ha a pap szépen temeti el az elhaltakat, de az élőknek nem jut eszükbe, hogy a papnak is élnie kell. Fizetni nem akarnak s még a pálinka-dézmát sem adták meg. A józanabb emberek eleinte csitították a részeg papot, de Borlován úgy nekihevílt, hogy az asszonyokat is megszidta. Erre többen megröhtak, leteperték a földre és addig ütötték, míg néhány józanabb ember ki nem szabadította. A papot kocsin vitték haza s most súlyos betegen fekszik. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Gyilkos lift.** Ma reggel a temesvári káplagyárban gyilkosság történt. Fisch Lipót papirkereskedő, aki még pár évvel ezelőtt virágzó könyv- és papir üzlet tulajdonosa volt s vagyona elhibázott spekuláció folytán elvesztette, tavaly óta, mint a dobozkészítő osztály vezetője volt a gyárban alkalmazva. Ma reggel éppen egy nagy rakás dobozt szállított le a liften a második emeletről az elsőre, de szerencsétlenségére akkor dugta előre a fejét az aknába, hogy az alant álló munkásnőnek utasítást adjon, mikor a lift már elindult. A lift felső tartója elkapta a szerencsétlen ember fejét s oly erővel csapta oda a korláthoz, hogy a nyakszirtje menten szétroncsolódott és Fisch holtan bukott a lift nyílása mellé, anélkül, hogy akár egy szisszenését is hallották volna. Csak később vették észre a katasztrófát. A negyvenhat éves polgár tragikus vége általános részvétet kelt.

— **A budapesti orvosszövetség és a betegsegélyző egyletek.** Ismeretes a harc, mely a budapesti orvosi kar és a fővárosi betegsegélyző egyletek között folyik. Az orvosszövetség ma ülést tartott, melyen elhatározták, hogy egy végrehajtó bizottságot küldenek ki a betegsegélyző egyletekkel való tárgyalás céljából. Egyben kimondták, hogy a fővárosi orvosokat kötelezik, miszerint az akció ideje alatt a betegsegélyző egyleteknél netán megüresedő állásokat el nem fogadják. Amely egylet az orvosszövetség feltételeit visszautasítja, bojkott alá helyezik.

— **Egy magyar poéta öngyilkossága.** Az újabb magyar költészet egyik rokonszenves alakja, Veszélei Károly, ma öngyilkos lett. Sokan ismerték Veszélei költményeit, melyek „A Hét”-ben jelentek meg, s mindenki, aki elolvasta verseit, megszerette a melankólikus, bus poéta lelkét. Veszélei Károly vidéki ember volt. Dombováról lakott szüleinél, de nem töltötte boldogan napjait. Nehéz, gyógyíthatatlan betegség emésztette s ez a betegség kedélyét is megromlaltta. Ezért irt olyan panaszos buval, bánattal teli verseket, melyek oly egyszerűek s mégis szívhez szólóak. Betegsége gátolta abban is, hogy valami tartós foglalkozást üzhessen. Ez még jobban elkésérítette a különben is érzékeny lelkű poétát s ezért ma revolverhez nyult. Agyonlőtte magát a szerencsétlen ember, aki mindössze 34 éves volt.

— **Öngyilkos szerelmes pár.** Steiner Bernát, ki egy fővárosi festékkereskedésben irodai alkalmazott volt, szerelmes volt, Holleman Regina budapesti születésű 23 éves varronőbe. A viszony már annyira fejlődött, hogy Steiner már házasságra is gondolt és folyton biztatta a leányt, hogy legközelebb feleségévé fogja tenni. De nagy akadály volt a dologban, Steiner még csak 21 éves volt és az idén volt először sorozatra, ahol legnagyobb bánatára és szerencsétlenségére be is vált, pedig ő az ellenkezőre számított. Gondolta, hogy, ha be is sorozzák, szülei kérelmezni fogják, hogy mint családientartót, szabadságot adják. Azonban szülei semmiképpen sem akarták megengedni, hogy ily fiatalon megnősüljön. miután csekély keresetéből nem tud még családot fenntartani, és ki is jelentették, hogy ha nem mond le nősü-

lési szándékáról, egy lépést sem fognak tenni a katonaságnál érdekezésben és akkor kényszerítve lenne három é ig katonáskodni. De Steiner nagyon szerette a leányt és semmiképpen sem mondott le tervéről. Husvét után következő héten azután egyszerre eltűnt a szerelmes pár a fővárosból. Steiner egy levelet hagyott hátra, amelyben szüleinek kijelenti, hogy választottjával együtt öngyilkosságot követtek el. A bánatos szülők bejelentették az esetet a rendőrségnek, mely el is rendelte a nyomozást, de egészen ma reggelig semmi hír sem jött az eltűntekről. Ma reggel azután a fővárosi kapitányság a bécsi rendőrségtől távirati értesítést kapott, melyben tudatja, hogy Steiner Bernát és Holleman Regina egy ottani másodrendű szállodában az éjjel öngyilkosságot követtek el. Elés késsel felvágták az ereiket. — A leány nyöszörgésére a szállodai szomolyzet a szobába hatolt, ahol rémes látvány tárult eléjük. Ott feküdtek egy közös ágyban, felmetezett erekkel, vérükben fetrengve, a szerelmes pár. Azonnal értesítették a rendőrséget, mely az életveszélyesen sebesült szerelmeseket a kórházba szállíttatta. Az esetről értesítették a Budapesten lakó szülőket is. Az orvosok öngyilkosok életben maradásához kevés reményt fűznek.

— **Gyilkos cseléd.** Bajnán történt a következő borzalmas gyilkosság: Gessler Salamon kereskedőnél szolgált Povkel Anna cselédleány. Vasárnap délután Geszlerék elmentek hazuról. Meghagyták a cselédleánynak, hogy ha alvó kis fiuk felébred, öltöztesse fel és egy nagyobbik, négy éves kis leánnyal vigye utánuk. Geszlerék azonban hiába várták a gyermekeket s azért haza siettek. A lakásban nem volt senki, de az asztal mellett a padlón nagy vérfoltot találtak. Felkutatták az egész házat, de sem a gyermekeket, sem a cselédet nem találták. A szomszédoktól értesültek, hogy a cseléd egyedül távozott, de valami balyu volt a hátán. A két gyermek eltűnése a szomszédokat is rémületbe ejtette s csakhamar nagy számban jöttek össze Geszlerék udvarán s mind keresték a gyermekeket. Valaki egy hosszú csákyával lenyult a kutba s az egyik gyermek holttestét ruhájánál fogva felhuzta. Majd ugyanott megtalálták a másik gyermeket is. A kisebbnek meg volt repedve a koponyája, a nagyobbak pedig a nyakát vágta el a gyilkos. A csendőrség még azon éjjel előkerítette a gyilkos leányt, ki a gyilkosságra nézve a következőket adta elő: A kis fiut öltöztetés közben felültette az asztalra. A leány megütötte, a fiu lebukott az asztalról s a koponyája kettérepedt. A nagyobbik leányka ekkor azzal fenyegette a cselédet, hogy elmondja szüleinek a do'got. A cselédleány ekkor megragadta a kis leányt, késsel elvágta a nyakát és mind a kettőt bedobta a kutba. A gyilkos leányt letartóztatták.

— **Változások az egyházmegyében.** A csanádi megyés püspök Vidovich Ignác csukási plébánost saját kérelmére nyugdíjazta és helyébe Smetana Agoston weitzerriedi adminisztrátort helyettesítette. A weitzerriedi plébánia vezetésével Lebovics Dávid oppovai adminisztrátort, az oppovai plébánia vezetésével pedig Halász István józsefvárosi segédlelkészt bizt meg, ahova Lamberg Dezső püspöki tollnokot nevezte ki segédlelkésznek, végre Kelemen András felszentelt papot Kis-Becskerekre dispónálta.

— **Barabás és a poéta.** Barabás-Béla a minap egy jókora csomagot kapott Nagyváradról. Egy nagyváradai poéta küldött neki tíz példányt legújabb verskötetéből. A könyvekért huszonöt korona járt, amit Barabás nyomban meg is küldött a poétának. Az utalvány szelére azonban ezt írta:

— Küldöm ezennel a könyvek árát. Olvassa meg jól az összeget, mert a pénz olvasva, az ön versei pedig olvasatlanul jók.

— **Bánhidy báró halálához.** A főrendiház, folyó évi április hó 8-dikán tartott ülésében, a Simándon elhalálozott Bánhidy Sándor báró örökös jogu főrendiházi tag nevét az igazoló bi-

zottság javaslata alapján a főrendek jegyzékéből törölte. Az erre vonatkozó közlemény a hivatalos lap mai számában jelent meg.

— **A tiszaezlári német.** Arról volt szó a képviselőház felyosóján, mialatt bent a kultusz-tárcát tárgyalták, hogy a külföld eddig mindig barbárnak tart bennünket és ha egy idegen, de különösen német ember jön el hozzánk, mindig a csikósok, betyárok és kanászok után tudakozódik. Ezt megerősítette dr. *Vikár* Béla hírlapíró és gyorsíró revizor is, a ki a következő érdekes és jellemző dolgot mondta el ezután: A tiszaezlári pör alatt történt. A tárgyalásra lementünk sokan újságírók. Ott volt a többek között Rákosi Viktor, Toth Béla, Mikszáth Kálmán és még többen. De volt ott több külföldi újságíró is. Nagy feltűnést keltett közöttük egy berlini német, a ki fényes nappal is mindig két revolverrel járt az utcán. A szégyen mindig rablótámadásoktól félt és minden utcasarkon megfordult, nem követi-e valami álarcos rabló. Az egész magyar társaság bosszankodott miatta. Végre is Sipulusz így szólt.

— Meg kell tréfálni az ostoba németet!

— Helyes!

Meghívták kirándulásra az egyik szomszédos tanyára. Ott a gazdával előzetesen megbeszéltek a magyar fiuk, hogy ebéd közben bejön a csósz puskával a szobába és pénzt kér mindeniküktől. Így is történt. A mikor a bohém-társaság a tanya felé közeledett, a német már aggodalmasan kérdezgette, hogy nem találkoznak-e majd betyárokkal?

— Na — mondotta Sipulusz — nem lehetlen, de azért ez ritkán történik meg.

Alig ültek le az asztalhoz, a társaság minden tagja rablókról, betyárokról beszélgetett, közben egyre kínálgatták a rettenetesen erős paprikás csibéből a németet, a ki izzadtan és ijedten nyelte a falatokat. Egyszerre csak belép a csósz: vállas, erős, hatalmas magyar. A puskáját maga elé tette és szótlanul kinyújtotta a kezét. A német elsápadt. A fiuk mind kivették a tárcájukat (egy krajcár se volt benne; előzetesen kivették a pénzt belőle) és szótlanul átnyújtották a csósznek. Aztán halkán odasúgták a németnek, hogy egy szót se szóljon, mert különben a rablótársai is bejönnek és akkor végük van mindnyájuknak. A német remegve adta át teli tárcáját. A csósz félrevonult a sarokba és olvasgatta a német pénzét. Végre is kitört a kacagás. A csósz meghívták az asztalhoz, hogy egyék velük.

— No, — mondották a bámuló németnek — ez büntetésből történt. Mert hogy banditáknak tartotta az ur a magyart. Ime, ez jámbor csósz, a kinek a puskája még ünnepnapon se sül el és a kit mi tanítottunk be az egész színjátékra.

A német még nagyot nézett, de a mikor a pénzt hiánytalanul megkapta, ő is elnevette magát és szentül megígérte, hogy a revolvereit ezután a ládájában tartja. Ugy is lőn s aztán szent lett a béke.

— **Honvédezekre összpontosítása.** A szegedi honvédkerületekben a honvédezeket összpontosítani akarják olyképp, hogy a sikvidéki ezredek hegyesvidékre, a hegyesvidékiek viszont a síkokra kerüljenek. A szegedi honvédkerületbe tartozó ezredek Lugos környékén akarja ez a terv koncentrálni s Szegedre más négy ezredet vezérelnének. Az ezredösszpontosítások májusban kezdődnek s három hónapig tartanak. A terv *Klobucsár* Győző cs. és kir. altábornagy honvédségi adlátustól származik.

— **Megszökött jegyző.** Nagy István dombovári főszolgabíró, mint Szegzárdról jelentik, *Lenti* Mihály kocsolói jegyzőt rendetlen ügykezelés és közpénzek elkezeltése miatt állásától felfüggesztette. Lenti a vizsgálat elől megszökött.

— **Nagyvárad város gombostü pénze.** Nagyvárad város tegnapi ülésén furcsa számla fordult meg, a melyet a mérnöki hivatal terjesztett be kiutalás végett. A szó szoros értelmében vett gombostüpenzről van szó, a mi a város budgetjében egész új rovatot jelent és pedig a kiadások terhére. Szól pedig a számla tizenkét koronáról, melyért körülbelül 12000 darab gombostüt fogyasztottak el. A tanács tagjai álmélkodva hallgatták a szokatlan számlát és kíváncsian kérdezősködtek, ugyan mire is kellett az a 12000 darab gombostü. A jelenlévő főmérnök megadta a kívánt felvilágosítást. A gombostü nem toalett ügyekhez kellett, hanem a járványvédulak felszegeeléséhez. A tanács elfogadta az indokolást.

— **A temesvári kard-affer** A temesvári „Koronaherceg” szállóbar vasárnap lefolyt tragikus kimenetelű kinos kard-affer még mindig foglalkoztatja a város közönségét. Az ügy még egyre halás téma, mert még mindig akadnak, a kik újabb részleteket tudnak a kard-afferről. Természetesen a szemtanúk a legostromtabbak, a kik azonban annyiféleképen adják elő a véres dolgot, a hányan vannak. *Dolveh* és *Holz* hadnagyok javára szól most *Leyritz* Árpádnének a rendőrség előtt tett vallomása, a ki mitsem akar tudni a tisztak inzultusáról. A részvét és érdeklődés még mindig általános és nagy *Csendes* Jakab nyomda-utalajdonos állapota iránt, a ki a múlt éjszakát ugyan nyugtalanul töltötte, de állapota eddigelé aggodalomra nem ad okot.

A nagyratörő gimnázista Egy igen csinos fiatal párisi színesznő néhány nap előtt egy aranygyűrűt kapott a következő levélke kíséretében: „Kisasszony! Én ma tizenhétéves vagyok, ön pedig tizenkilenc. Vegtelenül szeretem önt, de tudom, hogy ma visszautasítaná a kis gimnázista szerelmét, De miénk a jövő! Órizzze meg ezt a gyűrűt és mutassa fel előttem majd tizenöt év múlva, amikor a köztársaság elnöke leszek! Addig pedig bízzék bennem Örök hiva: *Bertin* Henri.” A kis művésznő jót nevetett a naiv szerelmeslevélnek és már-már visszaakarta küldeni a gyűrűt a leendő köztársasági elnöknek; de meggondolta a dolgot: „Ki tudja, nem lesz-e a fiuból még valamikor nagy ember? Nos, hát teljesítsük óhaját és órizzuk meg a gyűrűt!” Es elzárta az aranykarikát ékszeres dobozába.

— **Szerencsétlenség a vicinálison.** A budapesti közvágóhídi vicinális vonattal készült Erzsébetfalvára *Borbás* Judit. Miért, miért nem. Erzsébetfalva előtt le akart szállni a robogó vonatról. Ez azonban olyan szerencsétlenül történt, hogy ruhája megakadván, a leány a vonat kerekai alá került. A kerekék két lábát és bal-karját levágták. Életveszélyes sebeivel a kórházba szállították.

— **Vészfékező nászutasok.** Szomorú végű nászutas hírt kapjuk Nyiregyházáról. *Sachs* Gyula tiszaföldvári takarékpénztári igazgató és földbírtokos, fiatal feleségével nászutra indult. Még alig helyezkedtek el a vasuti kocsiban, valami fölött pörlekedni kezdtek. A pörlekedésből utközben nagyobb vihar keletkezett és a pár félbeszakítva utját, a legközelebbi állomásra visszautazott. Utközben a vonat megállott. Óriási pánik keletkezett. Az egyik vasuti fülkéből dulakodás zaja hallatszott. Többen berohantak. *Sachs* né dult arccal, kezében fényes beretvával tamadott férjére, aki védekezés közben a vészféket volt kénytelen meghuzni. Az utazók közül néhányan közbeléptek és lefoglalták az asszonyt, aki eszméletlenül esett össze, mert előzőleg mérget vett be. Nyomban visszautaztak Nyiregyházara, hová *Sachs* táviratilag hívta meg *Korányi* tanárt.

— **Halál a királyi kihallgatás előtt.** Bécsből jelentik, hogy tragikus módon érte ma utól a halál *Zechner* Frigyes, a földművelésügyi miniszterium osztálytanácsosát. Délelőtt kihallgatásra akart menni a királyhoz, hogy köszönetet mondjon az osztálytanácsosi rangért, melyet csak a minap nyert el. A kihallgatás előtt betért borbélyához, hogy lenyírassa szakállát. Alig, hogy helyet foglalt, hátrahanyatlott a székében és meghalt. Szívizületés vetett véget életének.

— **Szétépték a kutyák.** *Lantos* Gáspár szent-máriai lakos már régibb idő óta tapasztalta, hogy éjnek idején valaki bejár az udvarba és hol az étéskamrát, hol a veret, vagy a baromfiólat dézsmálja meg. Hogy a további lopásoknak elejét vegye, e hét elején a szállásról hozott haza két nagy komondor kutyát a ház őrzésére. A kutyákat nappal láncra tartották, éjszakára pedig szabadon bocsátották. Tegnapelőtt este 11 óra tájban *Lantos* né erős kutyaugatást, majd sikoltást hallott, de mert férje nem volt otthon, nem mert kimenni a szobából. Ejjéfélel tért haza a házigazda, a kinek a felesége elmondta, hogy mit hallott, míg távol volt. *Lantos* ekkor lámpával a kezében kiment az udvarra s az udvar hátsó részében egy összemarcangolt férfit talált, ki már meg volt halva. Arca, melle, karjai és lábai teljesen össze voltak tépve. — *Lantos* rögtön értesítette az esetről a csendőrséget, amely megállapította, hogy az illető *Szervány* Mihály odavalo lakos és közeli szomszédja volt *Lantos* nak, aki egész télen lopásból élt, s ez alkalommal is lopni ment *Lantos* udvarába, sőt a kamraajtót egy álkulccsal már ki is nyitotta, amikor a kutyák észrevették, lefoglalták és széjjelmarcangolták.

— **Torzalkodó tisztviselők.** A nagyváradai pénzügyigazgatósági tisztviselők és *Pfuhl* Agoston helyettes pénzügyigazgató közt ellentétek merültek fel, mire a tisztviselők a miniszterhez panaszt adtak be, vizsgálóbiztost kérve. A panaszt a tisztviselők időközben visszavonták, a miniszter mindazonáltal *Szobovich* Lajos osztálytanácsost küldte le, aki a vizsgálatot megkezdte.

— **Csinos akvarell.** *Bloch* H. papirkereskedő üzletének kirakataiban pár nap óta egy csinos, művészi kivitelű akvarell vonja magára a közönség figyelmét. A kép egy részlet a San-Lazzaróból, a Vence melletti szigetkolostorból. A feltűnést keltő akvarell *Kalmár* Geza honvédekezéshadnagy ecsetjével dícséri és igazi tehetségre vall.

— **A jó hírnévnek örvendő cipők,** melyek *Porter* Vilmos Nagy-Aruházában, a Szabadságtéren. Oriási választékban kaphatók, a következő jó tulajdonságuk által tűnnek ki: 1. Kezgyarmányok a legelőkelőbb műhelyből; 2. Anyaguk gondosan ki lett vallogatva, vagyis az előállításához kizárólag primabőr lett használva; 3. nagy súly lett fektetve arra, hogy a cipő formáját a leghuzamosabb ideig megtartsa; 4. a cipők alakja feltűnően elegáns; 5. a cipő a lábat nem kinyoza, mert a készítés az egészségtan követelményei szerint történik; 6. az árak mindezek dacára feltűnően jutányosak és végül 7. a fentiekért *Porter* Vilmos Nagy-Aruháza kezességet is vállal. Ezek után nem csoda, hogy *Porter* cipői iránt kiválóan nagy érdeklődés mutatkozik és a vidéki rendelések száma igen nagy. A legújabb tavaszi árjegyzék az összes cikkekről kívánatra mindenkinek bérmentve megküldetik. Minden bevásárlásról fénykép-bon lesz kiállítva, amely a vevő, egy életnagyságu ingyen-fényképre jogosítja.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A jeges ember.

(Egy válpör előzményei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 11.

Budapesten a vaci-körut egyik házának kapuja alatt parázs kis botrány játszódott le ma reggel. Hét óra felé járt az idő s a kapu alatt föltűnő izgatottan jól öltözött urieraber járkált föl és alá. Minduntalan ki kinézett az utcára, mintha várt volna valakit. Nemsokára befordult a kapun egy egyenruhás bank-szolga. Odalépett a lakók névsorát föltüntető táblához és megnyomta valamelyik villamos csengőjét. A rákövetkező pillanatban a jól öltözött ur megragadta a bank solga karját és botjával többször feléje sújtott. A solga védekezett s ugyancsak bullottak az ütegek jobbra-balra. A verekedés nagy tömeget csalt a ház elé s ott termett csakhamar a közeli rendőr is, a ki el-

válaszotta egymástól a verekedőket s mind a kettőt bevitte a kerületi kapitányságra. Itt a tisztviselő előtt a jól öltözött ur. N. G. magánhivatalnok így vallott:

— Egy esztendeje lakom a váci-köruton. Akkor költöztem be mostani lakásomra, a mikor megnősültem. A feleségem özvegy asszony volt, de a kitől kérdeztem, mind azt mondták, hogy tisztességes és erkölcsös életet élt. Az utóbbi két hónapban az asszony nagyon megváltozott. Keresni, kutatni kezdtem a fordulat okát, de nem jutottam rá. Az utóbbi napokban felünt nekem, hogy minden áldott nap reggelén éles csöngetés hallatszik lakásom előszobájában. Megkérdelem, a feleségemet, hogy ki csönget. Azt feleli, hogy a jegeskocsis jelzi, hogy jeget hozott. Megnyugodtam benne. A csöngetés nem maradt el egy napig sem. Még vasárnap is csöngetett. Tegnap este megfájdult a fejem s jeget kértem a cselédemtől. Az asszony még nem volt otthon. De nem kaphattam, sőt a cseléd azt feleli: nem veszünk mi jeget sohasem. Most nyit csak föl a szemem. Ma reggel korán keltem, lementem a kapu alá s megvártam a — jeget. Egyszerre bejött ez a szolgáló felcsöngetett a lakásomba. Elfutott a düh, megkaptam s jól elpöholtam. Most tessék megkérdezni tőle, hogy mért csönget fel hozzám mindennap.

A szolgát az eset nagyon megijesztette. Egyideig hebegett, dadogott, végre összeszedte magát és megvallotta, hogy őt a bank egyik tisztviselője bizta meg a csöngetéssel. A csöngetés után néhány perccel mindig megjelent a cselédleány s átvette tőle a bankhivatalnok levelét. A rendőrség a férjet s a bankszolgát nyilvános botrányért elítélte 30—30 koronára. A férj a bírságot menten lefizette s a szolgálómásáról hiteles másolatot kért, hogy megindítsa a válópört a felesége ellen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Halálraítelt feleséggyilkos.

— Az Aradi Közlöny telefon értesülés. —

Arad, április 11.

Vad örületében kegyetlenül meggyilkolta a feleségét Hejl János mészáros Bácsben. Baltával támadt a boldogtalan asszonyra, darabokra törte a koponyáját, minden különösebb ok nélkül. A gyilkos, a kinek borzasztó tettet csak az magyarázza némiképpen, hogy iszákos, korhely ember volt, tegnap ált a bécsi esküdtszék előtt s betegen, teljesen megtörve került a börtönből bírái elé. Mégis halálra ítélték. De alighanem kegyelmet kap Hejl János, mert a tudóvésztes embert nem fogják az akasztófa alá vinni.

Hejl tizenhat évet töltött a feleségével. Mindig pöröltek és civakodtak. A gyilkosság napján is összezdültek. Egy kis kutyája volt az asszonynak s ezt s férj el akarta adni. Ezen összevessztek s a perpatvar közben megkérdezte Hejl, hogy miért nem főzött az asszony kávé. Valami goromba feleletet kapva, Hejl baltát fogott és addig ütötte vele az asszonyt, míg élet volt benne.

A tárgyaláson beismerte a vádlott, hogy nagyon gyakran volt közte és felesége közt perpatvar, mert az asszony nem akart neki adni pénzt.

Elnök: Mennyit keresett maga a vágóhidon?

— Heti nyolc forintot.

— Emlégette maga, hogy egyszer elemésztí az asszonyt?

— Sóha.

— Nem mondta a tett előtt is két nappal a házbelleknek: „No, holnap furcsa dolgot fogtok megérni?”

— Nem emlékszem.

— Hisz így szót a feleségéhez is: „Ma van az utolsó napod. Előbb te, aztán én!”

— Kérem, hisz két perccel előbb se tudtam, hogy mi következik.

Közvetlenül a gyilkosság előtt történeteket így beszélt el a vádlott:

— A kis kutyánkat eladni készültem, ami az asszonynak nem tetszett. Még feküdtem s ő a kutyát kibocsájtotta az utcára. Kérdőre vontam, de nem adott feleletet. Az asztalon állott a kávémasina s rászóltam, hogy csináljon egy kis kávé. Az asszony a földre dobta a kávé. Kezembe akadt a balta s azt felemelve kérdeztem: Hát lesz-e kávé? És hogy erre durván felelt, meglöktem.

— Tán rásujtott a baltával?

— Nem, de így — a könyökével mutatja a vádlott — meglöktem. Utóbb aztán a baltával ütöttem meg.

— Mit tett a gyilkosság után?

— Vettem a rokkomat és elmentem hazulról.

— Miért volt minden a lakásban összevissza vetve?

— Ugy volt ez nálunk mindig.

— Nem pénzt kerestél?

— Nem.

— A vizsgálat alatt maga beismerte, hogy a kávé miatt a szavakkal támadt a feleségére: „Várj, hozom a baltát és agyonütlek!”

— Ha mondtam is, nem így volt.

Elmondta ezután a vádlott, hogy elhagyva a lakását, a zsbivásárra ment s eladván őt koronáért a kabátját, sorra járta a korcsmákat és ivott sör, bort, théát és pálinkát. Utoljára egy virgicia-szivarra gyújtott s miután elszívta, nekiment a Dunának. Amint azonban be akart ugrani a vízbe, két ember visszatartotta. Később újra beugrott a Dunába.

Elnök: Nem ugrt, hanem csendesen belement a vízbe s amikor odajutott, ahol mélyebb volt a víz, visszafordult.

— Mert eszembe jutott, hogy hátha az asszony meg sem halt.

— Igen? Es hová ment aztán?

— A policiára, feljelenteni magamat.

— Helyes. De ide ezzel a kijelentéssel állított be: „Meglöktem a feleségemet!” Es látja, így is volt, mert az asszony holtteste be volt fedve ágyneművel s azt csak egyedül maga rakhatta rá.

A házbelleknek, mint tanuknak a kihallgatása után báró Klingoppor államügyész a gyilkosság vádját emelte Hejl János ellen, míg a védő enyhítő körülménynek kéri venni, hogy a vádlott iszákos lévén, nem normális természetű ember. Am az esküdtök — tizenegy szóval egy ellen — megálapították az alattomos szándéku gyilkosság esetét, mire a bíróság Hejl Jánost kétél általi halálra ítélté.

Az enök megkérdezte az elíteltet, hogy él-e jogorvoslattal?

A vádlott, védőjére mutatva, szánakozást keltő hangon csak ennyit mormolt maga elé:

— Nekem mindegy! Hisz máris halott vagyok!

A védő semmiségi panaszszal élt.

§ Fogházra ítélt újságíró. Szász Ödön kolozsvári újságírónak, az „Ujság“ című lap segédszerkesztőjének két egymás után való napon volt sajtópöre. Tegnap Vuchetic postaigazgató ellen elkövetett rágalmozással vádolták, mert azt írta róla a választások alkalmával, hogy reverzálist akart venni a hivatalnokaitól, hogy csak kormánypártira szavaznak. Az esküdtszék a sajtópörben felmentette. Ma azonban, mikor amiatt vonták felelősségre, hogy Szvacsina Geza polgármester és Deák Pál volt főkapitány anyagi érdekeltségben vannak Megyeri Dezsővel, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatójával s az ő kedvéért tagadnak meg minden játszási engedélyt cirkusztól, orfeumtól, — az esküdtök bűnösnek találták Szász Ödönt két rendbeli rágalmozásban s a bíróság két hónapi fogházra ítélté az újságíró, aki semmiségi panaszt jelentett be.

§ Negy év egy pofonért. Az olvasó emlékezik még arra a sötét katoná-tragédiára, melynek a nagyváradi új honvédkaszárnya volt a színhelye. Nehány hónappal ennekelőtte a kaszárnya kórházában hirtelen meghalt egy közvitéz: Per Flórián. A testét fekete foltok fődtek, melyek igazolták a suttagó gyanút, hogy a honvédet egy kegyetlen altiszt kiozta agyon.

A vizsgálat kiderítette, hogy a közvitéznek Magyar Ferenc szakaszvezető a gyilkosa, aki a ke.ére bizott rekrutát addig ütötte-verte, míg a szerencsétlen legény ki nem adta a lelkét. A bestiális altisztet akkor letartóztatták, s a hadbírószág a legszigorubb vizsgálatot indította ellene. Magyar Ferencet a hadbírószág intézkedése folytán pár nap mulva folszállították Budapestre, az I. honvédkerület fogházába. A helyke katonából a vizsgálati fogság alatt mogorva ember lett. Senkihez sem szolt, nem evett s egész viselkedése a csöndes örültség szimptomáit mutatta. A foglyot tényleg megfigyelés alá vették az orvosok s pár heti megfigyelés után beszámíthatónak véleményezték, kit csak a lelkiismeret furdalásai bántanak. Így aztán a napokban bírái elé kerülhetett az elvetemedett katoná. A budapesti kerületi hadbírószág Magyar György szakaszvezetőt bűnösnek mondotta ki az emberölés büntetében és szolgálati hatalommal való visszaélés vádjában s ezért honvédés való lefokozása mellett négy évi sulyos börtönrre ítélté. A szigorú ítéletet — tekintettel arra, hogy szolgálati tulbuzgóságból követte el a vádlott rettenetes bűnét — enyhítette a hadbírószág azzal, hogy a vizsgálati fogságból 1 és félhónap betudásával egy esztendőtl kegyelemből elengedett. A gyilkost az ítélet rendelkezése szerint a napokban átkisérík az aradi vár börtönébe.

§ Simli Mariska sajtópöre. A budapesti rendőrség a napokban eltoloncoltatta a fővárosszerte ismert pap-kisasszonyt, Simli Mariskát. Az excentrikus leány azonban nyomban az eltoloncolás után visszajött a fővárosba, mire a rendőrség ismét hazaszállíttatta Székesfejervárra. Ezekről az eltoloncolásokról hírt adtak a lapok is, elmondva egyes kalandos dolgokat a pap-kisasszony életéből. Simli Mariska ezen in discret közlésekért most négy napilap ellen sajtópört indított rágalmozás, illetve becsületsértés vétségéért.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A tőzsde a mai nemzeti ünnep miatt zárva.

— Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság.

A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság folyó hó 10 én tartotta meg Budapesten Urbán Adolf királyi tanácsos enöklete alatt VI. rendes évi közgyűlést, melyen 18 részvényes 679 szavazattal volt képviselve. A felolvasott igazgatósági jelentés, mely a tavalyi válságos évek eléggé kielégítő eredményeire pillant vissza, a külföldi kocsiüzlet, valamint a társulat belföldi vállalatának kedvező fejlődéséről és konzorciális vasuti s egyéb üzleteinek a tavalyinál jövedelmezőbb voltáról számol be. A társaság összes bevételei 1901-ben 1,188,483 korona 50 fillért tettek ki, a tiszta jövedelem pedig 753,802 korona 36 fillér volt. Ezen tiszta nyereség felhasználását illetőleg a közgyűlés az igazgatóság előterjesztésére elhatározta, hogy részvényesenként 25 korona osztalék fizettesék ki, hogy a rendes tartalékalap javadalmazására 20.000 korona fordíttassék és hogy az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 67,818 korona 59 fillér új számlára vitessek át. Az idei átutalások beszámításával a társaság tartalékai 3,482,984 korona 11 fillérre emelkedtek. A szelvény folyó hó 15-től kezdve fog Budapesten a Magyar ipar és kereskedelmi bank, Bácsben pedig a Wiener Bankverein által beváltatni. A felügyelő bizottságba újonnan Fischer Salamon a Wiener Bankverein igazgatója és Radl Ignác ügyvéd választottak. A közgyűlés meleg hangon emlékeztén meg azon kiváló érdemeikről, melyeket az igazgatóságból kilépett dr. Neményi Ambrus országgyűlési képviselő ur a társulat felvirágozása körül szerzett, ezen elismerését jegyzőkönyvben örökíti meg s ezek után ugy az igazgatóságnak, mint különösen Urbán Adolf királyi tanácsos, igazgatónak fáradhatatlan és sikerdus tevékenységükért köszönetet szavazott.

— Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Grünvald Márkus, S.-A.-Ujhely. — Neufeld Gyula és fiai, keresk. cég Ujpest. — Spitz Hugó, Sopron. — Berceller József, Gyarmat. — Kovács Béla, Eperjes. — Gergely József, Szinyér-Váralja. — Hódi Katalin kereskedőné Bécs.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 106—7 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 102—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 100—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 102—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 98—99 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 96—98 fillérig.

Sertésleltétel. Április 8. napján volt készlet 36,869 darab, április 9. napján főlhajtatott 1590 darab, április 9. napján eiszállított 440 darab, április 10. napján maradt készlet 38,019 darab. Üzlet: Kisse élénkebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 11.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék 4%	97.50
Magyar arany 4 1/2%	120.—
Magyar ezüst 4 1/2%	100.60
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.10
Magyar italmegváltási kötvény	100.65
Horvát szlavyon földterhermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyerevársorsjegy kölcsön	200.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Osztrák papírjárdék	101.40
Osztrák járdék ezüst	101.25
Osztrák járdék arany	121.—
Koronajárdék	99.25
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Osztrák-magyar bankrészevény	1600.—
Magyar hitelbankrészevény	681.50
Osztrák hitelbankrészevény	689.50
Osztrák-magyar államvasut	664.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	17.30
London	240.12
Páris	95.42

NAPIREND.

Április 12. Szombat. Róm. kath. naptár: Gyula pápa. — Protestáns naptár: Gyula pápa. — Izraelita naptár: Sabbat, Mezora. — Görög-keleti naptár (március 30.): Klim. János. — A nap két 5 óra 2 perckor, nyugszik 6 óra 27 perckor — A hold két 7 óra 44 perckor, nyugszik 11 óra 16 perckor.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, semmi, vagy kevés csapadék.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Április 12. A Meteor kerékpárklub közgyűlése este 8 órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catulle Mendés.** [19]

(Folytatás.)

Együtt szöktünk meg. Hogyan? arra már nem emlékszem többé. A megvesztegetett kapusnok „Jézus Mária!” kiáltásai után, kik sajnálták, hogy nem jöhettek velünk, atmásztunk a falon. A szép, fiatal pap habozott, lelkiismeretfurdalást érzett és félt a kárhozattól. Ugyszólván én, a tizennégy éves leányka, szöktettem meg őt. Erdőn, mezőn keresztül futottunk. Ha elfáradt, remegve simultam hozzá; hajam érintésére visszanyerte ismét erejét, mint a munkás a kóty pálnka után. Csapszékét találtunk az uton. Kérdezték tőlünk ruhája miatt: „Két szobát? A barmok! Egyet, minthogy én is kolostori öltözetben voltam. A pap a botránnytól félén, elpirult a homlokáig. Végre egyedül voltunk. Kétes pillanat következett. Ő elfordult, bezárta az ablakredőnyöket és meggyőződést szerzett, vajon van-e az ajtán retesz? En vártam. Miért jött velem ez a gyáva?! Atkaroltam nyakát, feje a keblemen pihent, csókoltam a tonsuráját, oda tévén az én pecsétemet, hová az egyház az övét. De félénk, habozó volt és gyáva! Neki kellemes lejt re lett volna szüksége, hogy a mélységbe jusson, de én magam voltam a meredek örvény. En megrémítettem. Ő pedig untatni kezdett. Hajnal előtt öszvérek csengetyüi hallatszottak az ablak a att s tovább kellett menekülni. Felöltöztem anélkül, hogy szóltam volna a gyámoltalanhoz. Az öszvéresek egyike, ki a nyeregbe segített,

erősen megszorított, szemeim közé mosolyogva. Csinos, erőteljes fiatalember volt, hasonlított a torero-hoz, aki a nyakamat megszorította a cseléd szobájában. A régi csók ize ugy ajkamra szállt ismét, mint a felujuló seb. Galopban hajtottam az állatot. Az öszvéres megértett és követett. Valánára egy férfi! Hátrafordítván fejemet, a csapszék előtt láttam a papot, egyik lábát a nyeregbe emelve, elbámuit arccal; azután kezeibe hajtván fejét, láttam a kolostorfele visszatérni, örülve talán, hogy nem kárhozott el.

Mohágyon történt, hol a rovarok zümmögtek a nap arnyékában, hol a forró levelek smaragd máglyát képeztek körülöttem. Győzelmesen tértem vissza.

Ettől kezdve összes emlékeim zavartak, mint az összevegyülő illat, — mely a fejembe száll.

Szerelemből szerelembe esve, talán kéregettem az utcákon egy szép kéregető oldala mellett, ta én csapszékében szolgáltam fel, hová inni és mulatni fiatal utasok jártak, talán vártam esténként egy fa mögött arra, aki az árokból leste az uton elhaladó utasokat? Homályosan emlékszem valami börtönre, melynek falai hasonlítottak a kolostoréhoz, és egy börtönőrrre, kit szerettem. Szabad lévén újra, fényesen aranyozott teremre emlékszem pazar kelmékkal, csillárokkal, diszítve, melyben fehér, piros, festett arcu nők húzták maguk után uszályaikat, selyem és mouselinbe öltözve. Férfiak jöttek, emezek unottan mulattak, kacagtak velük. En voltam köztük a legszebb — kevesebb volt rajtam a selyem, de több az inger, a legkedvesebb — mert sohasem válogattam, nem létezvén olyan, ami a vágyamat fel ne költötte volna és belenyugodtam sorsomba. Egyszer valaki elvitt magával: egy kötéláncos. Ettől fogva én is a kötélén táncoltam és castagnettekett csörgettem. Láttak belépni a vadállatok ketreceibe, majd lefeküdni egy oroszlánra, játszadozni sörényével, ajkamát szájára nyomni és beborítani sűrű hajzatommal. A férfiak lángoló tekintettel, vágyakozva néztek mindenütt rám és én mosolyogtam a csókok és a halál fenyegetései közepette! „Gazdag lettem, magam sem tudom, hogyan. Reggel aranyakat találtam fiókom an a festékes tégelyek helyett. A legfényesebb termeim, csillárim és tükreim voltak egyszerre, melyek egy egész sereg hó dolatát tükrözték visza diadalommal együtt a zene hangjainál. Bámultatva és irigyeltetve vágattam keresztül fogataimon a városon, körülvéve mindig a legelőkelőbb egyénektől. Szeretők ekkor valami miniszter volt, arcomat mindig összekarcolta rendjeivel. Ekkor tudván már, mit tesz az, szépnék lenni, büszke is lettem. Köntőim voltak, kik lépten-nyomon dicsőítettek, ahelyett, hogy megértettek volna a gyávák! sőt magamat is megénekelttem egy nagy költeményben, mint az olaszokkal szokás. A könyvárust becsukták, mindazáltal sohasem voltam tartózkodó és szépségemből, mint a nap sugaraiból, jutott mindenkinek, ki lépven a palotából, paradicsomot találva a viskókban.

Minthogy az első támadásra leterítette a bikát, megszóktam a Prima Spadával Madridba. Igen büszke gyerek volt, aki a bagnóból szökött meg. Ha részeg volt, mindig megvert és én töltöttem poharába, mert szebbnek találtam, ha dühös. El akarta hagyni Madridot; „Vigyj el magaddal! mondám. Együtt utaztunk el társaival, kik mindnyájan olyan bátrak, erősek, büszkék, durvák és szépek voltak, mint ő. Egyedül lévén köztük, együtt csavarogtunk városról-városra. Ezek a bikaviadorok nagyon szeretik a nőket. En voltam egyedüli szenvedélyük és veszekedésük oka.

Egyikük meggyilkolta értem társát, egyetlen csapást mérve fejére, mintha a bikát ütötte volna le; és én bántalmaztatva, imádvá, verve és szeretve élveztem folyvást. Egy reggelen az, aki magával hozott, hajamnál fogva vonszolt ki a vendéglő egyik szobájának ágyából és bele dobott az árokba.

Midőn magamhoz tértem, arcom és nyakam meg volt karcolva az éles kövektől, ajkam keserűek voltak, a megharapdált füvek miatt bizonyára, s a korcsma esőndős volt. A torero-k bízhetőleg halottnak hittek, és otthagytak. Megátkoztam az utat, a merre távoztak és megátkoztam azt a köves és füves ágyat, a melyen ott hagytak ajultán és egyedül.

Magas, komor szegletes falak emelkedtek

jobbomon, a melyek mögül harangszó hallatszott.

Emlékszem: ez volt Pampeluna. Itt hagytak el.

Összefogtam kezeimmel a küzelemben összeszakadt ingemnek rongyait, melyeken ittott a torero arany sujtásai voltak még megakadva. A friss reggeli levegő harmattal vont a be testemet, de azonnal felszáradt rajtam. Elindultam szegyenkeve talán, hogy mindenki megláthat? nem boldogan, hogy fényes nappal ruha nélkül vagyok, mint a liliumok.

Az első utca szegletén, a félelemetlen ablak nyílt fel; fiatal ember könyökölt ki rajta, sziván a reggeli levegőt, báta mögött csábitóan láttam kikandikálni a kis ágy vánkosait. Rám tekintett bámulva és csaknem megrettenve.

— Oh! kérdé, hová megy? azt felelém: — Hozzad. Azóta tudtam csak meg, hogy Don Tellohag hivaták.

Pampeluna vagy más város? nem sokat gondoltam vele. A tengeri állatnak nincs szükségére rá tudni, melyik oceanban van, elég ha elemében érzi magát; nekem minden város elemem.

Megvettem ezt a viskót: ez a szegény Don Tello fejtörte a kedvemért a perselyét, melybe mamája a reálokat rakosgatta számára; beagattam a falakat ezekkel a rongyokkal, mert vadállat természetű vagyok, melyet a vörös szín mulattat.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig sz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NYILTÉR.*

Kovács Béláné szül. **Tessényi Adól** és férje **Kovács Béla** táblabíró, gyermekük: ifj. **Kovács Béla**, ugy a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvél tudatja a forrón szeretett és felejtethetlen jó nevelőanya, nagyanya, unokatestvér és rokon:

Özv. dr. Köpf Jánosné szül. medeséri Ferenczy Augusztának

folyó évi április hó 11-én, a hajnali órákban, életének 69 ik évében, rövid szenvedés után történt jobbiétre szend-rültét.

A boldogult drága halott földi maradványai április hó 12-én délután 3 órakor fognak Kossuth utca 30. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertbe, örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise áldozat a boldogultnak lelkiüdvéért április hó 14-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Aldás és béke lengjen hamvai felett!

Arad, 1902. április hó 11.

MÁRIA-RADNAI GYOMORCSEPPEK.

Gyomorgöres, gyomorfájás, erős gyomorhurut és étvágytalanság ellen biztos szer.

Egy üveg ára 80 fillér.

M.-Radnai vértisztító és fájdalom nélküli hashajtó labdacskok.

Egy doboz ára 60 fillér.

M.-radnai lábizzadás elleni kenőcs.

Kipróbált hatása, egy tégely használata elegendő. — Egy tégely ára 1 kor.

Kossuth-féle M.-radnai Gyöngyvirág-Creme.

Ápolja, szépíti és finomítja az arcbőrt, eltávolít májfoltot, szeplőt pattanásokat, bőratkákat és az arcnak bájt és üdéséget kölcsönöz.

Kis tégely 1 korona. — Nagy tégely 2 korona.

M.-radnai gyomorerősítő tea.

Egy csomag ára 1 kor. 20 fill.

Mária-radnai hajsejtia biztos szer hajhullás és fejkorpa ellen kitűnő hajápoló szer.

1 üveg ára 2 korona.

Kitűnő közkedveltségnek örvendő Kossuth-féle bajuszpedrő.

Egy doboz ára 30 fillér.

421

Kaphatók:

UDVARDI KOSSUTH PÁL

a „Megváltó”-hoz czimzett gyógyszer-tárában M.-Radnán, és az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában. — Gyógyszereszek részére Aradon Vojtek és Welsz gyógyszer-kereskedőknél.

Költözők figyelmébe!

Teljesen ingyen és teljes jótállás mellett

elfogadok

lakások féregmentessé tételét

mindenkitől,

ki lakását általam festeti.

Tisztelettel

693

BRAUN SAMU

szobafestő és mázó

Arad, Szabadság-tér 10. sz.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a tauczi országot melletti rak-tárból.

A magy. kir. államv. budapest-jobbparti üzletvezetősége.

8946—1902. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Hatvan állomásán az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1902. évi augusztus hó 31-én lejárván, nevezett vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól szánított három évi idő-tartamra, azaz 1905. évi augusztus hó 31-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgya-hirdettetik.

Az egy korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Hatvan állomásán levő vendéglő üzletének bérbevételére 8946 szám-hoz” felirattal ellátott borítékba zárt, és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt aján-latok 1902. évi május hó 10-én déli 12

óraig a m. kir. államvasutak Bu-dapest jobbpárti üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján ter-tivevény mellett nyújtandók be, banatpénz fejében pedig 600 a az hatszáz korona készpénzben vagy állami letétbe alkalmas értékpapír-ban, nevezett üzletvezetőség gyű-jtőpénztárána 1902. évi május hó 9-ének déli 12 óráig leteendő.

Az értékpapírok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb, utolsó napi árfolyam szerint de mindig csak legfeljebb névérték magasságáig fognak számítani.

A vendéglő bérletére vonat-kozó feltételek a nevezett üzlet-vezetőség III. (forgalmi) osztályá-ban (I. emelet 33. ajtó) vagy a bu-dapest jobbpárti (keleti pályaudvar) győri és szabadkai forgalmi főnök-ségnél a hivatalos órakeret alatt megtekinthetők, miért is az aján-latot tevőkről feltételeztük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmük-ben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett aján-latok figyelembe vételét nem fog-nak.

A m. kir. államvasutak buda-pest-jobbparti üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlat tevők közül, tekintet nél-kül az ajánlott bérösszegre szaba-don választhasson.

Tájékoztatásul még megjegyez-zük, hogy a vendéglős lakásul szolgáló két nagy, négy kicsiny és két padlás szobát, főző és mo-só konyhát valamint a lakás mel-lékhelyiségeit, továbbá az I—II. oszt. éttermét a vendéglős saját költségén tartozik fűteni és vilá-gítani; a III. ik oszt. ét- és várte-rem fűtése és világítása pedig fele részben a vasut. intézet, fele-részből pedig bérlet által fog esz-közölte: ni.

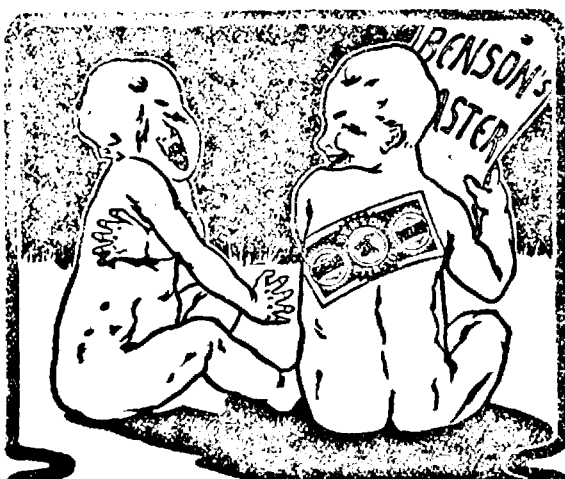
Budapest, 1902. márczius hó 24.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Egy,
 esetleg két
 utcai szoba
 és inaszobából álló
 garcon
 lakást
 keresek
 a hnszárlaktanya
 közelében.

Czim a kiadóhiva-
 talban.

Seabury & Johnson-féle

Benson-Tapasza

a leghatásosabb szer

Köszvény, csúz, derékfájás,

csipőfájás, hátbaj,

mellbaj, köhögés,

minden meghűlés ellen.

Óvakodjunk csekélyebb értékű utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Hajós

Árpád gyógyszer-tára az „Isteni Gondvise-

lés”-hez és Rozsnyay Mátyás gyógyszer-

tárában Szabadság-tér.

1804

Hölgyeknek és Uraknak

egyaránt ajánlható az általam készített „Contre Son” korpa elleni fejmoso, mely a legtisztább anyagokból van össze-állítva.

Hogy az egészségre nem káros anyagokat tartalmaz, igazolja egy budapesti kir. kor. törvényszéki hites vegyész, valamint a zürichi nemzetközi vegyintézet bizonyítványa.

Ezen fejmoso rendszer használata megszünteti a fejkorpa képződést, a hajnak selyemszerű finomságot és igen szép fényt ad.

Nem állítom, hogy hajnövesztő, hanem az által, hogy a fejbőr tiszta és korpa mentes, a hajhullást enyhíti.

Ezen fejmoso minden esetben a legnagyobb sikerrel lett használva, mit számtalan egyénnel tudok igazolni.

Kitűnő hatásánál fogva számtalan esetben ajánlva lett dr. Tisch Mór Arad város tb főorvosa által.

Gyors száradása által a legerzékenyebb fejen is használható.

Egy üveg ára 65 krajczár.

A n. é. közönség becses bizalmát kérve, maradtam kiváló tisztelettel

TURÓCZY ELEK

fodrász

1735

Arad, Andrassy-tér 18. Salacz-utcai rész.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket.

400

idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek.

Telefon 270.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
jehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

testéseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való há-
lyog melléklendő. Telefon ártalánok
nem ad a kiadóhivatal.

Bérháztulajdonosoknak

és

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42 $\frac{1}{2}$ és
50 évre jutányosan és előnyös
feltétel mellett közvetít és ér-
tesítést ad

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

AZ

Andrássy-téren felállított
sátorban

árutorlódás

fojytán kénytelenek vagyunk nagy
választéku divat-, kézmű-,
rövidáru, fehérnemű és
gyermek-játék szakmába
vágó cikkeinket rendkívüli olcsó-
ságon elárulni.

Ezen kedvező bevásárlási alka-
lom felhasználására a nagyérdemű
közönség becses figyelmét felhívjuk.

Kilényi C. és Társa

férfi- és női divatruháza

a kék golyóhoz. 702

Az Andrássy-téren fel-

állított sátorban.

TELEFO.

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Székudvaron,

egy jóforgalmu helyen álló

h á z,

melyben

vegyeskereskedés és korlátlan
italmérés

üzetlik, 971 □-öl területű jól
termő oltvány szőlővel beülte-
tett telekkel, 7200 koronáért
kedvező fizetési feltételek mel-
lett, más vállalkozás miatt

e l a d ó.

Értekezhetni Matkovcsik Mi-
hálynál a község házában. 680

Ha
ujkerékpárt akar venni,
vagy

kerékpárját

javitani óhajtja, forduljon

Kalmár József

muszerészhez. 589

Arad, Salacz-utca 2.

Mairovitz Emil

márvány gyára és mészipar te-
lepe

Borossebesen.

Van szerencsém a t. közönség
és építész urak figyelmét fel-
hívni ötven különböző színű
menyházai márványból készült
műtárgyaimra és mészipar tele-
pemre. Elfogadok a legmoder-
nebb kivitelemű oszlopcsarnokok,
lépcsőházak, bárminemű disz-
oszlopok készítését, eredeti raj-
zok szerint, a legjutányosabb
árak mellett. 522

Nagy sirkőraktár

olcsóbb mint bárhol;

felírás, felállítás saját árban.

KÁVÉ

Fiuméből Fiuméből

5 kg. MANILLA 13 kor. 50 fill.

5 kg. NEW-CUBA 15 korona.

5 kg. CUBA kávé 16 kor. 50 fill.

5 kg. SOERABAJA 16 kor. 50 fill.

Híressé vált
kitűnő kávékeverék

2 Soerabaja külön-
külön
1 $\frac{1}{2}$ Modjokerto Java külön-
külön
1 $\frac{1}{2}$ Brabatos Mocca csomagolva

kg. = 19 kor. 16 fillér.

Jobb nem létezik!

Elvárolva és be-mentve, minden egyéb
költség nélkül utánvétellel vagy a pénz
előzetes beküldése után küld a

Fiumei

1903

Kávébehozatali

TÁRSASÁG

Virág Jenő.

Fiuméből. Postafiók 77.

Árúlap ingyen.

Meghívó.

Az „Aradi Polgári Takarékpénztár részvénytársaság felszámolás alatt”
1902. évi április hó 20. napján délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor Aradon,
a kereskedelmi akadémia I. emeleti nagytermében
rendkívüli közgyűlést

tart. melyre a t. részvényesek oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket az alapszabályok 19. §-a értelmében 1902.
április 17-ig bezárólag az intézet pénztáránál tétemenyezzék le.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés a jegyzőkönyv vezetése s annak hitelesítése tárgyában.
  2. A felszámoló-bizottság jelentése.
  3. Az 1901. évi október hó 27-én megtartott közgyűlés által küldött bizottságnak s a melléje rendelt jogtanácsosnak je-
lentése az intézet vagyon állásáról és ezzel kapcsolatosan határozathozatal a jelentésben foglalt:
    - a) a felszámolás megszüntetésére és az intézet aktiv működésbe helyezésére,
    - b) az érték devalvációk címén eszközlendő leírásokra és egy leírási tartalékalap képzésére,
    - c) az alaptőke leszállítására és annak új részvények által való újabb felemelésére.
    - d) a volt igazgatósággal és a volt felügyelő bizottsággal létesített megállapodások jóváhagyására és részükre a felment-
vény megadására irányuló indítványok tárgyában.
  4. A felszámoló és felügyelő-bizottságok részére a felmentvény megadása.
  5. Az alapszabályok 4. 5. 22. 24. 28. 30. 31. 32. 42. 49. 61 és 149. §§-ainak módosítása.
  6. A társulati elnök, az igazgatóság 9 és a felügyelőbizottság 5 tagjának megválasztása.
  7. A bírálati választmány 60 tagjának megválasztása.
- Arad, 1902. április hó 7-én.

A felszámoló bizottság.